

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra humanitních věd

Bakalářská práce

Proces rozhodování místní samosprávy ve městě Mšeno

Dominika Kejhová

© 2021 ČZU v Praze

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Dominika Kejhová

Hospodářská politika a správa
Veřejná správa a regionální rozvoj

Název práce

Proces rozhodování místní samosprávy ve městě Mšeno

Název anglicky

The Decision Making Process of Local Government in the Municipality of Mšeno

Cíle práce

Cíl práce spočívá ve zjištění faktorů ovlivňujících charakter koaličních vztahů v rámci rozhodovacího procesu místní samosprávy ve městě Mšeno (okres Mělník). Dílčími cíli práce bude v rámci zvoleného tématu: 1. Charakterizovat hlavní socioekonomické ukazatele města a vyhodnotit jejich vliv na vývoj a fungování místní samosprávy. 2. Identifikovat aktéry lokálního politického procesu (lokální politické subjekty, zájmové skupiny, podnikatelské subjekty apod.) a analyzovat jejich vzájemné vztahy. 3. Analyzovat a identifikovat charakter koaličních vztahů v zastupitelstvu města ve volebních obdobích od roku 2006.

Metodika

Při vypracování práce bude využit výzkumný přístup, jenž zohledňuje odlišnosti v obsahu a způsobu rozhodování orgánů místní samosprávy v obcích různých kategorií. Práce bude mít charakter případové studie. Ke sběru dat budou využity zejména dvě základní techniky – studium dokumentů a dotazování. Dále budou použity další standardní metodologické postupy, především komparace.

Doporučený rozsah práce

40 – 50 str.

Klíčová slova

Mšeno, místní samospráva, komunální volby, volební strany, lokální stranický systém, komunální koalice.

Doporučené zdroje informací

Balík, S. Komunální politika. Obce, aktéři a cíle místní politiky. Praha: Grada, 2009, ISBN 978-80-247-2908-4.

Balík, S. Modely exekutivních koalic na komunální úrovni. In Evropeizace. Nové téma politologického výzkumu. Eds.: Dančák, B.; Fiala, P.; Hloušek, V. Brno: Mezinárodní politologický ústav Masarykovy university v Brně, 2005, ISBN 80-210-3865 9.

Čmejrek, J.; Bubeníček, V.; Čopík, J. Demokracie v lokálním politickém prostoru. Praha: Grada Publishing, 2010, ISBN 978-80-247-3061-5.

Jüptner, P. Komunální koalice a politické modely. Politologická revue č. 2, 2004, s. 80 101.

Jüptner, P. Konfrontace teorie koalic s lokální politikou. In Koalice a koaliční vztahy. Ed.: Cabada, L. Plzeň: Aleš Čeněk, 2006, ISBN 80-7380-004-7.

Müller, K. Dobré vládnutí ve veřejném nezájmu. Lokální politické elity jako klíčoví aktéři demokratizace? Praha: SLON, 2018, ISBN 978-80-7419-271-5.

Říchová, B. Přehled moderních politologických teorií. Empiricko-analytický přístup v soudobé politické vědě. Praha: Portál, 2000, ISBN 80-7178-461-3.

Předběžný termín obhajoby

2020/21 LS – PEF

Vedoucí práce

Ing. Václav Bubeníček, Ph.D.

Garantující pracoviště

Katedra humanitních věd

Elektronicky schváleno dne 28. 9. 2020

prof. PhDr. Michal Lošťák, Ph.D.

Vedoucí katedry

Elektronicky schváleno dne 19. 10. 2020

Ing. Martin Pelikán, Ph.D.

Děkan

V Praze dne 12. 03. 2021

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že svou bakalářskou práci " Proces rozhodování místní samosprávy ve městě Mšeno" jsem vypracovala samostatně pod vedením vedoucího bakalářské práce a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu použitých zdrojů na konci práce. Jako autorka uvedené bakalářské práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušila autorská práva třetích osob.

V Praze dne 12.3.2021

Poděkování

Ráda bych touto cestou poděkovala zejména Ing. Václavu Bubeníčkoví, Ph.D. za výborné vedení, cenné rady, vstřícnost a ochotu při zpracování této bakalářské práce. Dále bych chtěla poděkovat osloveným zastupitelům města Mšena za poskytnutí rozhovorů nezbytných k završení této práce.

Proces rozhodování místní samosprávy ve městě Mšeno

Abstrakt

Tato bakalářská práce s názvem „Proces rozhodování místní samosprávy ve městě Mšeno“ je zaměřena na identifikaci faktorů, které ovlivňují proces rozhodování místní samosprávy a charakter koaličních vztahů v zastupitelstvu města Mšena. Práce má charakter případové studie a je tvořena částí teoretickou a praktickou. Teoretická část práce zahrnuje popis obce a obecních orgánů, komunálních voleb, volebního systému, stranictví a typologii koalic dle Stanislava Balíka a teorii koalic dle Petra Jüptnera. V první kapitole praktické části je popsána charakteristika města Mšena a jeho socioekonomické a demografické ukazatele. Druhá část praktické části je zaměřena na analýzu lokální politické scény v období od roku 2006 do současné doby. Tato analýza se zabývá výsledky voleb a následnou tvorbou koalic a průběhu volebního období. V poslední kapitole je provedeno shrnutí, které obsahuje analýzu aktivní i pasivní volební účasti a kandidatur do zastupitelstva města. V závěru práce jsou shrnuty faktory, jež ovlivňují koaliční vztahy a proces rozhodování místní samosprávy.

Klíčová slova: Mšeno, místní samospráva, komunální volby, volební strany, lokální stranický systém, komunální koalice

The Decision Making Process of Local Government in the Municipality of Mšeno

Abstract

This bachelor thesis entitled “The Decision Making Process of Local Government in the Municipality of Mšeno” is focused on identification of factors that influence the decision-making process and the character of coalition relationships in the Mšeno municipal council. The thesis has a character of a case study and is consisted of theoretical part and practical part. The theoretical part includes a description of municipality and municipal authorities, municipal elections, municipal electoral system, party system, and the typology of coalitions by Stanislav Balík and the theory of coalitions by Petr Jüptner. In the first chapter of the practical part is described characteristic of the municipality Mšeno and its socio-economic and demografic indicators. The second chapter of the practical part is focused on the analysis of the local political scene in the period from 2006 to the present. This analysis deals with the results of the elections and the subsequent formation of coalitions and the course of the election period. In the last chapter the summary that contains the analysis of active and passive voter turnout and candidacies for the municipal council is made. In the conclusion of the thesis there are summarized the factors that affect coalition relationships and the decision-making process of local government.

Keywords: Mšeno, local government, municipal elections, political parties, local party system, local coalition

Obsah

1 Úvod.....	11
2 Cíl práce a metodika	12
3 Teoretická východiska	14
3.1 Definice obce	14
3.2 Orgány obce	14
3.2.1 Zastupitelstvo obce	15
3.2.2 Rada obce.....	16
3.2.3 Starosta obce	17
3.2.4 Obecní úřad.....	18
3.2.5 Tajemník obce.....	18
3.2.6 Orgány zřízené zastupitelstvem obce	18
3.2.7 Orgány zřízené radou obce	19
3.3 Volby.....	20
3.3.1 Funkce voleb.....	20
3.3.2 Volební systém	20
3.3.3 Volební obvod.....	22
3.3.4 Struktura hlasu	22
3.3.5 Volební klauzule	23
3.3.6 Volební formule.....	24
3.4 Lokální politické stranictví	25
3.5 Teorie koalic.....	26
3.5.1 Typologie koalic podle Stanislava Balíka	27
3.5.1.1 Minimální vítězná ideově propojená koalice	28
3.5.1.2 Minimální vítězná ideově nepropojená koalice.....	28
3.5.1.3 Velká koalice	29
3.5.1.4 Nadměrná ideově propojená koalice	29
3.5.1.5 Nadměrná ideově nepropojená koalice	30
3.5.1.6 Široká koalice	30
3.5.1.7 Všestranická koalice	30
3.5.2 Typologie koalic podle Petra Jüptnera.....	31
3.5.2.1 Nejmenší obce	31
3.5.2.2 Obce menší střední velikosti	32
3.5.2.3 Obce větší střední velikosti	32
3.5.2.4 Největší obce	33

4	Charakteristika města Mšeno	34
4.1	Vymezení obce	34
4.2	Historie města.....	34
4.3	Demografická struktura obyvatelstva	35
4.3.1	Vývoj počtu obyvatel.....	35
4.3.2	Věková struktura obyvatelstva.....	36
4.3.3	Migrace obyvatelstva.....	37
4.4	Socioekonomická struktura obyvatelstva.....	38
4.4.1	Vzdělanostní struktura obyvatelstva.....	38
4.4.2	Struktura nezaměstnanosti	39
4.5	Občanská vybavenost obce	40
4.5.1	Kultura, sport a volný čas	40
4.5.2	Školství	41
4.5.3	Zdravotnictví a sociální služby	42
4.5.4	Dopravní infrastruktura.....	42
5	Analýza lokální politické situace v letech 2006-2018	43
5.1	Volby 2006.....	43
5.1.1	Možné varianty koalic	44
5.1.2	Vzniklá koalice	44
5.1.3	Průběh volebního období	45
5.2	Volby 2010.....	45
5.2.1	Možné varianty koalic	47
5.2.2	Vzniklá koalice	47
5.2.3	Průběh volebního období	48
5.3	Volby 2014.....	49
5.3.1	Možné varianty koalic	50
5.3.2	Vzniklá koalice	50
5.3.3	Průběh volebního období	51
5.4	Volby 2018.....	52
5.4.1	Možné varianty koalic	53
5.4.2	Vzniklá koalice	53
5.4.3	Průběh volebního období	55
6	Výsledky analýzy politického prostředí ve Mšeně	56
6.1	Politická participace v obci dle aktivního volebního práva	56
6.2	Politická participace v obci dle pasivního volebního práva.....	57
6.3	Analýza kontinuity kandidatur	58
6.4	Vzniklé koalice.....	60
7	Závěr.....	62

8 Seznam použitých zdrojů	64
9 Přílohy	67
9.1 Rozhovor Pro Mšeno.....	67
9.2 Rozhovor ODS	69
9.3 Rozhovor Společně pro Mšensko.....	70

Seznam obrázků

Obrázek 1 - typologie koalic.....	27
Obrázek 2 - schéma přesunu kandidátů 2010	48
Obrázek 3 - schéma přesunu kandidátů 2014	51
Obrázek 4 - přesun kandidátů 2018	54
Obrázek 5 - kontinuita kandidatury	59

Seznam tabulek

Tabulka 1 - rozdělení počtu zastupitelů.....	15
Tabulka 2 - věková struktura obyvatel 2006 a 2019.....	36
Tabulka 3 - nejvyšší dosažené vzdělání obyvatel v roce 2001 a 2011	38
Tabulka 4 - podíl nezaměstnaných k 31.12.2020	39
Tabulka 5 - volební účast v roce 2006	43
Tabulka 6 - složení rady města 2006	44
Tabulka 7 - volební účast v roce 2010.....	46
Tabulka 8 - složení rady města 2010	47
Tabulka 9 - volební účast v roce 2014.....	49
Tabulka 10 - složení rady města 2014	50
Tabulka 11 - volební účast v roce 2018.....	52
Tabulka 12 - složení rady města 2018	54
Tabulka 13 - porovnání volební účasti	56
Tabulka 14 - stranická příslušnost kandidátů	57
Tabulka 15 - stranická příslušnost zastupitelů	58
Tabulka 16 - vzniklé koalice 2006-2018	61

Seznam grafů

Graf 1 - vývoj počtu obyvatel 2006-2019.....	35
Graf 2 - migrace obyvatel 2006–2019	37
Graf 3 - vývoj počtu nezaměstnaných 2015-2020	39
Graf 4 - volební účast v %	56

1 Úvod

Komunální politika představuje nejnižší možnou úroveň politiky v České republice. Oproti politice na národní úrovni je komunální politika méně prozkoumanou oblastí a netěší se takovému zájmu. To ovšem neznamená, že by komunální volby byly méně důležité. Naopak je komunální politika v těsném propojení s občany obcí a každodenně tak ovlivňuje jejich životy a budoucí vývoj obce.

Obyvatelé obcí mohou tento vývoj ovlivnit právě účastí v komunálních volbách. V komunální politice mimo politických stran vystupují také spolky a nezávislá sdružení. Pro kandidáty do komunálních voleb je běžné, že ačkoli figurují na kandidátní listině politických stran, sami politickou příslušností nedisponují a jedná se o tzv. „nezávislé kandidáty“. Vítěz voleb, tedy zvolená strana, by měl odrážet preference svých občanů. Pro výkon legislativní moci je však zapotřebí disponovat nadpoloviční většinou hlasů. Z tohoto důvodu dochází k vytváření koalic nejméně dvou stran. K vytvoření určité koalice může dojít z mnoha důvodů, na národní úrovni je tímto důvodem nejčastěji ideologické propojení subjektů. Na úrovni komunální se jedná zpravidla o osobní sympatie. Charakteristika koalic na komunální úrovni je proto složitější a náročnější, než je tomu u koalic v parlamentu. To je zapříčiněno i velkým množstvím samosprávných celků v ČR.

Tato bakalářská práce je zaměřena na proces rozhodování místní samosprávy ve městě Mšeno. V teoretické části práce jsou popsány pojmy, které jsou spjaté s komunální politikou, jako je například obec a její orgány, lokální politické stranictví a teorie koalic.

Předmětem vlastní práce je nalezení faktorů, které mají vliv na vytváření koaličních vztahů a proces rozhodování místní samosprávy. V první části je uvedena charakteristika a historie města Mšena a popsány demografické a socioekonomické ukazatele města. Následně je provedena analýza, která se věnuje politické scéně v jednotlivých volebních obdobích od roku 2006 až do současnosti, formování povolebních koalic a průběhu každého volebního období.

2 Cíl práce a metodika

Hlavním cílem této bakalářské práce s názvem „Proces rozhodování místní samosprávy ve městě Mšeno“ je nalezení faktorů, které mají vliv na proces rozhodování místní samosprávy, především na vytváření koaličních vztahů a rozhodování politických subjektů, jež v obci působí.

Pro dosažení hlavního cíle je potřeba zajistit i další dílčí cíle. Prvním z dílčích cílů je charakteristika demografických a socioekonomických ukazatelů obce a následné vyhodnocení jejich vlivu na fungování místní samosprávy. Druhým dílčím cílem je analýza jednotlivých volebních období od roku 2006 do současnosti se zaměřením na identifikaci místních politických aktérů a provedení analýzy jejich vzájemných vztahů. Posledním dílčím cílem je analýza politické participace v obci dle aktivního i pasivního volebního práva a koaličních vztahů v zastupitelstvu obce v jednotlivých volebních obdobích.

Tato práce má povahu případové studie. V první části práce jsou vymezena teoretická východiska, která jsou nezbytným zdrojem informací pro vypracování následující praktické části. V teoretické části je zahrnuta charakteristika a vymezení pojmů jako obec a její orgány, komunální volební systém, lokální stranství a teorie koalic. Informace potřebné ke zpracování dané problematiky byly získány zejména studiem odborné literatury zabývající se komunální politikou.

Praktická část práce je rozdělena do několika kapitol. První kapitola se zabývá charakteristikou města Mšena a jejími hlavními socioekonomickými a demografickými ukazateli a také občanskou vybaveností města. Informace potřebné pro zpracování této kapitoly byly získány převážně z webových stránek Českého statistického úřadu a oficiálních webových stránek města Mšena.

Další kapitola praktické části práce obsahuje analýzu komunálních voleb od roku 2006 do roku 2018. Tato část je zaměřena na komparaci volebních výsledků za jednotlivá volební období, včetně návržení možných variant koalic a formování koalic po volbách a také průběh volebního období. Zdrojem informací pro tuto kapitolu byly webové stránky Volby.cz, zápisy ze zasedání zastupitelstva města a také lokální noviny.

V poslední kapitole praktické části je shrnuta analýza ve sledovaném období 2006-2018 pomocí politické participace obyvatel prostřednictvím aktivního a pasivního volebního práva a také kontinuita kandidatur, včetně analýzy vzniklých koalic. Data byla získána z článků publikovaných v místních novinách a také z webu Českého statistického úřadu a webových stránek Volby.cz.

3 Teoretická východiska

3.1 Definice obce

Podle zákona o obcích je obec: „... základním územním samosprávným společenstvím občanů; tvoří územní celek, který je vymezen hranicí území obce.“ (Zákon č. 128/2000 Sb.)

Obec je veřejnoprávní korporací, která disponuje vlastním majetkem, v právních vztazích vystupuje svým jménem a nese odpovědnost, která z těchto vztahů plyne. Dále pečuje o rozvoj svého území a o potřeby svých občanů. Obec též chrání veřejný zájem plynoucí ze zákonů a jiných právních předpisů.

Pokud v obci žije alespoň 3 000 obyvatel, je tato obec nazývána městem, stanoví-li tak předseda Poslanecké sněmovny. V případě, že se sloučí dvě nebo více obcí, a alespoň jedna z nich je městem, pak je obec po sloučení taktéž městem. Jestliže se město rozdělí na dvě a více obcí, tak obec, které zůstal původní název města a má alespoň 3 000 obyvatel, je i po rozdělení nadále městem.

Zvláštním typem obcí jsou statutární města, jimž se území může členit na městské obvody či části, přičemž tyto části disponují vlastními orgány samosprávy. (Čmejrek, Bubeníček, Luhanová, 2004, s.30)

3.2 Orgány obce

Obec je veřejnoprávní korporací, která je reprezentována prostřednictvím svých orgánů. Tyto orgány tvoří fyzické osoby, které byly do výkonu funkce zvoleny či jmenovány. Mezi orgány obce patří zastupitelstvo obce, rada obce, starosta obce, obecní úřad a zvláštní orgány obce. Jediným orgánem, který je zanesený v Ústavě ČR, je zastupitelstvo obce. Ostatní orgány jsou upraveny v Zákonu o obcích. (Balík, 2009, s.67).

V případě, že se jedná o statutární město, jehož území je možné dělit na městské obvody nebo městské části, mají tyto části vlastní orgány samosprávy. (Čmejrek, Bubeníček, Čopík, 2010, s. 38).

3.2.1 Zastupitelstvo obce

Zastupitelstvo obce je nejvyšším správním orgánem obecní samosprávy. Členové zastupitelstva jsou přímo voleni v komunálních volbách občany dané obce a jsou voleni na dobu čtyř let. Velikost zastupitelstva, resp. počet členů zastupitelstva, je závislá na počtu obyvatel, kteří v obci žijí. Při stanovení počtu zastupitelů se vychází z počtu obyvatel dané obce k 1. lednu roku, ve kterém se volby konají. Přesné rozdělení je popsáno v následující tabulce č.1. (Čmejrek, Bubeníček, Čopík, 2010, s. 39)

Tabulka 1 - rozdělení počtu zastupitelů

Počet obyvatel	Počet členů v zastupitelstvu
do 500	5 až 15
500–3000	7 až 15
3000-10 000	11 až 25
10 000-50 000	15 až 35
50 000-150 000	25 až 45
více jak 150 000	35 až 55

Zdroj: vlastní zpracování dle Čmejrek, Bubeníček, Čopík, 2010, s.39

Mandátu nabude člen zastupitelstva zvolením po skončení komunálních voleb. Po zvolení do funkce je nutné, aby zastupitel na prvním zasedání složil slib, který stvrdí svým podpisem. Přesné znění slibu je následující: *"Slibuji věrnost České republice. Slibuji na svou čest a svědomí, že svoji funkci budu vykonávat svědomitě, v zájmu obce (města, městyse) a jejích (jeho) občanů a řídit se Ústavou a zákony České republiky."* (Zákon č. 128/2000 Sb.)

Důležitým prvkem v zastupitelské demokracii je tzv. reprezentativní mandát. To znamená, že zastupitel není ovlivňován žádnými příkazy nebo pokyny a je povinen hlasovat pouze podle svého vlastního uvážení.

Každý člen zastupitelstva má svá práva a povinnosti. Práva je možné rozdělit na tři, a to – právo iniciativy, právo informace a právo interpelace. Právo iniciativy spočívá v možnosti předkládat své návrhy ostatním členům zastupitelstva, dále radě, výborům a komisím. Dalším z nich získává možnost požadovat informace od dalších zaměstnanců obecního úřadu. Tyto informace se však musí týkat výkonu jeho funkce a platí, že informace musí být poskytnuta nejpozději do 30 dnů.

Posledním právem je právo interpelace. To znamená, že zastupitel má možnost vznášet poznámky, připomínky a dotazy na členy rady obce, předsedy výborů a další zaměstnance obecního úřadu. I zde platí, že písemnou odpověď musí získat do 30 dnů (Balík, 2009, s.67)

Mezi povinnosti zastupitele patří účast na zasedáních zastupitelstva obce, nebo na jiných zasedáních ostatních orgánů obce, pokud je jejich členem. Zasedání zastupitelstva obce se koná podle potřeby, nejdéle však jednou za 3 měsíce. Dále je jeho povinností plnit úkoly, které mu tyto orgány svěří, hájit zájmy občanů a jednat a vystupovat tak, aby z jeho strany nedošlo ke střetu zájmů.

Zastupitelstvo obce rozhoduje o věcech, které spadají do samostatné působnosti obce. Mezi ně patří například program rozvoje obce, schvalování rozpočtu obce, vydávání obecně závazných vyhlášek nebo zvolení a odvolání starosty a další záležitosti, které definuje zákon o obcích. (Čmejrek, Bubeníček, Luhanová,2004, s.44)

3.2.2 Rada obce

Rada obce je výkonným orgánem v oblasti samostatné působnosti obce. Ze své činnosti se plně zodpovídá zastupitelstvu obce. Členové, kteří radu tvoří, jsou starosta obce, místostarostové a radní, kteří jsou zvoleni z řad zastupitelstva.

Počet členů rady se pohybuje od 5 do 11 členů, přičemž jejich součet musí být lichý, aby byla rozhodnutí jednoznačná. Počet členů rady ovšem nesmí překročit jednu třetinu členů zastupitelstva.

Pokud má obec menší zastupitelstvo než 15 členů, funkci rady přebírá starosta. Rada je usnášeníschopná v případě, že je přítomná nadpoloviční většina všech jejích členů. (Balík, 2009, s.72).

Na rozdíl od zastupitelstva obce nemá rada zákonem stanovené, jak často by se měla scházet. Rada obce se tedy schází podle potřeby, přičemž svolávání schůze je v kompetenci starosty. Dalším rozdílem je, že schůze rady obce není přístupná veřejnosti. Ze zasedání rady se pořizuje zápis o průběhu schůze, který musí být vyhotoven do 7 dnů od jejího konání. Tento zápis je k nahlédnutí zastupitelům na obecním úřadu.

Hlavní činností rady obce je příprava návrhů pro jednání zastupitelstva a zabezpečení plnění přijatých usnesení. Dále je v kompetenci rady zabezpečit hospodaření obce podle schváleného rozpočtu a provádět další rozpočtová opatření, vydávat nařízení obce či rušit a zřizovat odbory a oddělení obecního úřadu a další. (Čmejrek, Bubeníček, Luhanová, 2004, s.49).

3.2.3 Starosta obce

Starosta je nejvyšším představitelem obce a jeho hlavním úkolem je zastupovat obec navenek. Jeho funkce je spíše reprezentativní a téměř bez pravomocí. Stanislav Balík říká: „... ačkoli starosta zastupuje obec navenek, sám o sobě je spíše orgánem bez pravomocí. Nemá totiž povahu statutárního orgánu, je součástí rady.“ Starostu obce zastupuje místostarosta. Starosta i místostarosta obce jsou voleni z řad zastupitelstva. Aby mohli být zvoleni, musí mít podporu absolutní většiny všech zastupitelů. (Balík, 2009, s.74-76)

Starosta obce se zodpovídá zastupitelstvu obce. Jelikož není statutárním orgánem, musí být jeho úkony nejdříve schváleny zastupitelstvem nebo radou. Starosta je zodpovědný za včasné objednání přezkoumání hospodaření obce, informuje veřejnost o činnostech obce, svolává a řídí zasedání zastupitelstva a společně s místostarostou je zodpovědný za podepisování právních předpisů obce a mnoho dalšího. (Čmejrek, Bubeníček, Čopík, 2010, s.45-46)

3.2.4 Obecní úřad

Obecní úřad je orgánem, který tvoří starosta obce, místostarosta, tajemník obecního úřadu a další zaměstnanci obecního úřadu. Existují i výjimky, kdy obecní úřad tvoří dva členové, a to pouze starosta a místostarosta. Rada obce má na starosti zřizování odborů a oddělení obecního úřadu, do kterých jsou dosazeni zaměstnanci obce. (Čmejrek, Bubeníček, Čopík, 2010, s.47.)

Mezi činnosti obecního úřadu patří plnění úkolů, které mu svěřilo zastupitelstvo obce nebo rada obce a pomoc výborům a komisím s jejich povinnostmi. Dále vykonává přenesenou působnost, která byla obci svěřena, s výjimkou činností, které spadají pod jiný orgán obce. (Čmejrek, Bubeníček, Luhanová, 2004, s.53)

3.2.5 Tajemník obce

Funkce tajemníka obce bývá zřízena v obcích s rozšířenou působností, nebo v obcích s pověřeným úřadem. Tajemník je zaměstnancem obce a nesmí být členem politických stran či hnutí. Hlavní činností, za kterou je tajemník odpovědný starostovi obce, je plnění úkolů obecního úřadu vyplývajících ze samostatné nebo přenesené působnosti obce. Pokud v obci není stanovena funkce tajemníka, jeho roli zastává starosta obce. (Balík, 2009, s.77)

V kompetenci tajemníka je zajištění výkonu přenesené působnosti s výjimkou věcí, které jsou zákonem svěřeny radě či jinému orgánu obce. Dále plní úkoly, jež mu svěřil zastupitelstvo obce, rada či starosta obce a další. Tajemník se také účastní jednání zastupitelstva a schůzí rady, kde má poradní hlas. (Čmejrek, Bubeníček, Čopík, 2010, s. 47)

3.2.6 Orgány zřízené zastupitelstvem obce

Zastupitelstvo má možnost zřizovat výbory, které slouží jako kontrolní orgány. Povinností zastupitelstva je zakládat alespoň dva výbory – finanční a kontrolní výbor. Pokud v obci žije alespoň 10% obyvatel hlásících se k jiné národnosti, je tvořen navíc výbor pro národnostní menšiny. Předsedou je vždy člen zastupitelstva obce s výjimkou osadního výboru. Počet členů výboru musí být lichý, přičemž musí mít nejméně tři členy. (Čmejrek, Bubeníček, Luhanová, 2004, s. 52)

Povinností výboru je plnit úkoly, které mu udělí zastupitelstvo obce a kterému se taky zodpovídá. Členy finančního a kontrolního výboru nesmí být starosta, místostarosta, tajemník obecního úřadu a žádné další osoby, které mají na starosti rozpočet nebo účetnictví obecního úřadu.

V kompetenci finančního výboru je – provádět kontrolu hospodaření s majetkem a financemi obce a plnit další úkoly, které mu svěří zastupitelstvo. Povinností kontrolního výboru je kontrola plnění usnesení zastupitelstva a rady obce, kontrola plnění právních předpisů dalšími výbory a obecním úřadem a také plnění dalších kontrolních úkolů.

Osadní výbor se skládá z občanů obce. Předseda osadního výboru je zvolen zastupitelstvem z řad členů výboru. Úkolem osadního výboru je předkládat zastupitelstvu, radě nebo výborům podněty k rozvoji části obce a jejímu rozpočtu. Může se vyjadřovat k návrhům předkládaným zastupitelstvem či radou, pokud se týkají dané části obce a připomínkám a podnětům od občanů s trvalým bydlištěm v dané části obce. (Čmejrek, Bubeníček, Čopík, 2010, s. 48)

3.2.7 Orgány zřízené radou obce

Stejně jako zastupitelstvo má pravomoc zřizovat své orgány, může rada obce zřídit také vlastní kontrolní orgány – komise. Stanislav Balík říká: *„Zastupitelstvo nemůže zřizovat komise a rada nemůže zřizovat výbory. V obcích, kde není ustavena rada, zřizuje komise nikoli zastupitelstvo, ale starosta.“* (Balík, 2009, s. 78)

Struktura a počet členů komise nejsou upravené zákonem. Členy komise vybírá rada obce. Své návrhy předkládá komise radě, které se ze své činnosti zodpovídá. V případě, že byl komisi svěřen výkon přenesené působnosti, je komise také výkonným orgánem. Ve věcech přenesené působnosti je za svůj výkon komise odpovědná starostovi obce. (Čmejrek, Bubeníček, Luhanová, 2004, s. 53)

3.3 Volby

3.3.1 Funkce voleb

Pravidelně pořádané svobodné volby jsou jedním ze základních pilířů demokracie, který nabízí občanům možnost vlastní volby mezi politickými subjekty. Ty jsou tvořeny jednotlivými stranami a jejich kandidáty. Hlavní důvodem konání voleb je odhalit momentální rozložení politických sil v daném místě a zajistit jim reprezentaci.

Po zjištění volebních výsledků se přerozdělí mandáty a vytvoří se vládnoucí koalice a opozice, jejímž úkolem je kontrola exekutivy. Volby také umožňují zjištění stávajících požadavků a priorit ve společnosti.

Konáním pravidelně se opakujících voleb mají občané možnost kontrolovat vládnoucí orgány, a pokud nebudou spokojeni s jejich činností, mohou je v nových volbách vyměnit. Toto nazýváme jako kontrolní funkci voleb.

Další funkcí voleb je funkce legitimizační. Ta zajišťuje přenesení důvěry voličů na zvolené orgány či zástupce. Díky ní získá zvolená reprezentace možnost vládnout a rozhodovat za své občany.

Volby plní také integrační funkci. Politická seskupení, která ve volbách vystupují, mají často různé nebo dokonce velmi odlišné zájmy a cíle. Zásadou voleb dochází ke spojení těchto různých politických skupin a tím i ke spojení celé společnosti.

Své funkce mohou volby plnit jen v případě, jsou-li opřeny o principy všeobecného, rovného a přímého volebního práva. (Čmejrek, Bubeníček, Čopík, 2010, s. 51)

3.3.2 Volební systém

Pojem volební systém můžeme vyložit buď v užším nebo širším slova smyslu. Jaroslav Čmejrek s kolektivem říká, že: „*Termínem volební systém se zpravidla označuje metoda převádění vůle voličů do podoby zvoleného zastupitelského orgánu.*“ (Čmejrek, Bubeníček, Čopík, 2010, s. 52)

V širším slova smyslu lze chápat pojetí volebního systému jako celkovou formu volebního mechanismu, v níž jsou zahrnuty všechny komponenty, například volební obvod, forma kandidatury, struktura hlasu, volební klauzule a volební formule.

Volební systém v užším slova smyslu představuje princip, na kterém je založen převod hlasů na mandáty. Lze jej rozdělit na dva základní volební systémy – většinový a proporcionální. Tyto dva principy se od sebe liší především velikostí volebního obvodu. Většinový systém využívá jednomandátové volební obvody, kdežto systém poměrný využívá obvody vícemandátové.

V případě většinových systémů, je k dispozici tolik volebních obvodů, kolik se volí mandátů. Tedy, že v daném volebním obvodu získá mandát pouze jeden kandidát, který překročí určenou výši hlasů. Tento systém disponuje řadou výhod. Jaroslav Čmejrek s kolektivem doplňují, že je to především: „...*jednoduchost, vysoká personalizace volby a úzké sepětí zvoleného zastupitele s volebním obvodem a jeho voliči.*“ Nevýhodou tohoto systému je však vysoká disproportionálnost výsledků, která vede ke zvýhodnění silnějších stran oproti ostatním. (Čmejrek, Bubeníček, Čopík, 2010, s. 53)

U proporcionálních systémů voliči si nevolí jednotlivé kandidáty, nýbrž celé kandidátní listiny. Znamená to tedy, že volič se rozhoduje mezi politickými stranami. Na rozdíl od většinového systému, je proporcionální systém značně spravedlivější. Jeho největší předností však je splnění základní úlohy voleb – odhalení současného rozložení politických sil. Tento systém je oproti většinovému složitější, jelikož se získané hlasy musí na mandáty přepočítávat.

Aby došlo alespoň k částečné personalizaci voleb, využívají se tzv. preferenční hlasy, díky kterým může volič ovlivnit pořadí kandidátů na listině. Proporcionální systém je v České republice užíván v komunálních volbách. (Čmejrek, Bubeníček, Čopík, 2010, s. 52-54)

3.3.3 Volební obvod

Jedním z nejdůležitějších faktorů ovlivňujících poměrný volební systém je velikost volebního obvodu. Ta je posuzována na základě počtu mandátů, které se v daném volebním obvodu mohou přerozdělit. (Balík, 2009, s. 92)

Obec zpravidla tvoří jeden volební obvod. Zastupitelstvo má ovšem možnost vytvořit více volebních obvodů, přičemž ale musí zůstat zachován počet volených zastupitelů. V případě Prahy a dalších územně členěných statutárních měst musí být městská část či obvod součástí pouze jednoho volebního obvodu. (Čmejrek, Bubeníček, Čopík, 2010, s. 60)

Velikost volebního obvodu můžeme rozdělit do tří velikostních skupin, a to nízká, která zahrnuje 2-4 mandáty, střední, která se pohybuje mezi 5-9 mandáty a vysoká s 10 a více mandáty. Stanislav Balík tvrdí, že: „*Čím větší je velikost volebních obvodů, tím proporčnější jsou volební výsledky.*“ Pokud se zastupitelstvo rozhodne dělit obec na více volebních obvodů, může se jednat o snahu obce blíže propojit voliče s volenými zástupci. (Balík, 2009, s. 92-94)

3.3.4 Struktura hlasu

Prostřednictvím hlasování má volič možnost vyjádřit své politické přesvědčení a postoje. Hlas můžeme dělit na hlas jediný a vícenásobný. Na rozdíl od jediného hlasu, kdy může volič vybrat pouze jednoho zástupce, vícenásobný hlas se vyznačuje tím, že volič disponuje tolika hlasy, podle toho, jaká je velikost volebního obvodu.

U komunálních voleb se využívá vícenásobného hlasu. V tomto případě má volič k dispozici tolik hlasů, kolik je počet volených kandidátů do zastupitelstva obce. Při hlasování má volič možnost vybírat z kandidátů napříč všemi volebními stranami. (Čmejrek, Bubeníček, Čopík, 2010, s. 62)

Struktura hlasování může být dle Stanislava Balíka (2009, s. 97) provedena třemi způsoby:

- označit jednu politickou stranu,
- označit jednotlivé kandidáty z různých volebních stran,
- kombinovat oba výše uvedené způsoby.

Při volbě první možnosti, kdy volič označí celou jednu politickou stranu a žádné další kandidáty, uděluje straně takové množství hlasů, kolik je v dané straně kandidátů, avšak maximálně do počtu volených zastupitelů. Pokud jsou voličem označeni pouze jednotliví kandidáti, kteří mohou být označeni napříč všemi kandidujícími stranami, získává každý z nich jeden hlas. V případě kombinace obou předchozích možností, tedy označení jedné politické strany a dalších jednotlivých kandidátů, získávají jeden hlas všichni označení kandidáti a ze zaškrtnuté volební strany tolik kandidátů, kolik zbývá do počtu volených zastupitelů daného volebního obvodu, v pořadí, ve kterém jsou na hlasovacím lístku uvedeni. (Balík, 2009, s. 97)

3.3.5 Volební klauzule

Volební klauzule, nebo také uzavírací klauzule, je zákonem vymezená hranice, kterou je nutné překonat pro vstup do zastupitelského orgánu. Teprve při překročení této hranice se mohou politické objekty účastnit procesu přerozdělování mandátů. Politická strana tedy musí získat určité množství hlasů, aby se mohla podílet na rozdělování mandátů. (Balík, 2009, s. 98)

V České republice se uzavírací klauzule využívá v komunálních volbách, stejně jako v dalších volbách, které jsou založeny na systému poměrného zastoupení. Jsou to například volby do Poslanecké sněmovny, Evropského parlamentu nebo krajské volby. V tomto případě se využívá volební klauzule ve výši 5 %. (Čmejrek, Bubeníček, Čopík, 2010, s. 63)

Tato klauzule se v České republice využívá od roku 2001 a představuje 5 % z celkového počtu hlasů odevzdaných ve volbách, dělených počtem volených členů zastupitelstva a vynásobených počtem kandidátů dané strany, maximálně však počtem volených zastupitelů. Pokud strana získala méně než zmíněných 5 %, nemá nárok na mandát.

Zjistí-li se, že klauzuli nepřekonal alespoň dvě strany, snižuje se 5% hranice postupně vždy o 1 % až do chvíle, kdy se podaří tuto mez překonat. Dalším krokem je zjištění, zda bude tímto způsobem obsazena minimálně nadpoloviční většina mandátů, popřípadě, zda bude celkový počet obsazených mandátů větší než 5. Jestliže nedojde ke splnění této podmínky, dochází k dalšímu snížení procentní hranice do chvíle, než bude splněna i tato podmínka. V případě, že se voleb účastnila pouze jedna politická strana se ke klauzuli nepřihlíží. (Balík, 2009, s. 98)

3.3.6 Volební formule

Volební formule je metoda, která se využívá k převodu odevzdaných hlasů a na základě jejího výpočtu jsou jednotlivým politickým stranám přiděleny příslušné mandáty. Tuto formuli lze dále rozdělit na volební kvóty a volební dělitele.

Volební kvóta umožňuje zjistit minimální počet hlasů, kterých je zapotřebí k získání jednoho mandátu. Její nevýhodou však je, že se zpravidla nepodaří rozdělit mandáty na první pokus a přerozdělení zbývajících mandátů bývá složité.

Volební dělitel předpokládá, že křeslo by měla získat ta strana, která má nejvyšší průměr hlasů na mandát. Získané hlasy se tak dělí řadou čísel a mandát obdrží ta strana, která vykazuje nejvyšší aktuální průměr hlasů. Výhodou této metody je, že při jejím použití zvládne obsadit všechny mandáty v prvním kole rozdělování. (Balík, 2009, s.101)

Pro volby do zastupitelstev obcí v České republice se využívá d'Hontova volební formule. Jaroslav Čmejrek s kolegy k této metodě uvádí: „...*dělí celkový počet platných hlasů, které obdržela postupující kandidátní listina, postupně čísly 1,2,3 a dále vždy číslem o jedno vyšším tak, aby počet dělicích operací odpovídal počtu kandidátů, kteří jsou na kandidátní listině.*“ (Čmejrek, Bubeníček, Čopík, 2010, s. 63-64)

Podíly, které jsou získané touto metodou, se seřadí dle velikosti až do počtu obsazovaných mandátů. Za každý podíl v této řadě získá politická strana jeden mandát. Jestliže jsou dva podíly shodné, pak rozhoduje celkový počet hlasů získaných stranou. (Balík, 2009, s. 102)

Po přidělení mandátů straně přichází na řadu rozdělení mandátů jednotlivým kandidátům. K tomu je využíván pouze prostý aritmetický průměr, kdy se celkový počet hlasů odevzdaných pro stranu dělí počtem kandidátů dané volební strany. Pokud má některý z kandidátů o 10 % a více hlasů, než je stanovený průměr, postupuje na první místo kandidátní listiny. Nakonec se jednotlivé mandáty rozdělí mezi kandidáty přesně podle pořadí, ve kterém jsou seřazeni na kandidátní listině. (Čmejrek, Bubeníček, Čopík, 2010, s. 64)

3.4 Lokální politické stranictví

Politické stranictví je jednou z nejdůležitějších částí zastupitelské demokracie. Klíčovou úlohu při zprostředkování mezi politickou mocí a svými občany zastávají politické strany, které zároveň sehrávají důležitou funkci při participaci občanů na politickém dění. Jaroslav Čmejrek s kolegy k politickým stranám dodávají: „...*politické strany představují důležitý nástroj integrace společnosti a ve svém souhrnu odrážejí politickou vůli lidu.*“ (Čmejrek, Bubeníček, Čopík, 2010, s. 65)

Problematika politického stranictví patří mezi jednu z nejpropracovanějších oblastí politologie. To se však vztahuje spíše k problematice na národní úrovni, respektive parlamentní úrovni, jelikož lokální stranictví bylo dlouhou dobu mimo veřejný zájem.

Změna přišla až v 90. letech 20. století, kdy se do centra zájmu dostala i lokální a regionální politika. Tato změna souvisela především s přípravami ČR ke vstupu do EU a připravovanou reformou veřejné správy, díky které byla posílena samostatná působnost obcí a zřízeny kraje. V roce 2000 vzrostl zájem o regionální stranictví v důsledku konání voleb do zastupitelstev krajů, a s tím přišly i první pokusy o aplikaci teorie koalic na komunální politiku.

Počet politických stran, které v obci působí, je závislý na velikosti obce. Z výsledků komunálních voleb je zřejmé, že v obcích s počtem obyvatel větším než 2000, které P.

Jüptner označuje jako obce střední velikosti, zahrnují stranická spektra téměř všechny parlamentní strany a k tomu další lokální politické subjekty. (Čmejrek, Bubeníček, Luhanová, 2004, s. 133)

Naproti tomu v obcích s obyvateli do 2000, dle Jüptnera kategorii nejmenších obcí, je situace zcela odlišná. Například v obcích do 1000 obyvatel je přítomnost některé z parlamentních stran zcela výjimečná. Jestliže se i přesto nějaká najde, zpravidla zahrnuje kandidáty bez politické příslušnosti.

Jaroslav Čmejrek a kolegové k politickému spektru v nejmenších obcích uvádějí: „... v obcích do 1000 obyvatel se již parlamentní strany vyskytují spíše sporadicky a politický život zpravidla představují nezávislí a jejich sdružení.“ Nezávislí kandidáti jsou typickým rysem české komunální politiky. Podle analýzy kandidátních listin je zřejmé, že v nejmenších obcích jsou nezávislí kandidáty s jejich sdruženími mnohdy jedinou možnou alternativou. Najdeme je také ve větších obcích, kde zpravidla doplňují stranické spektrum, ale i na kandidátních listinách velkých parlamentních stran. (Čmejrek, Bubeníček, Čopík, 2010, s.74)

3.5 Teorie koalic

K umožnění vládnutí je obvykle zapotřebí nadpoloviční většiny mandátů, proto je nutné, aby se zvolené subjekty dohodly na spojenectví, též označovaném jako koalice, minimálně dvou stran. V případě komunálních voleb je strana nucená vytvořit koalici, pokud nedisponuje potřebnou nadpoloviční většinou. V některých obcích vznikají koalice pouze z důvodu volby členů rady, místostarostů či starosty. V jiných naopak mohou mít trvalou povahu. (Balík, 2009, s. 187)

Blanka Říchová popisuje koalice jako: „... *partnerství alespoň dvou hráčů, nejčastěji politických stran, které získaly zastoupení v parlamentu.*“ Toto vytvořené partnerství by mělo politickým stranám zajistit nadpoloviční většinu, která je nutná k prosazení jejich návrhů. Současná teorie koalic zahrnuje dvě různé tradice, a to americkou, která více navazuje na teorii her a evropskou, jež se zabývá hlavně zkoumáním konkrétních koalic a podmínek jejich vzniku. (Říchová, 2006, s. 119-121)

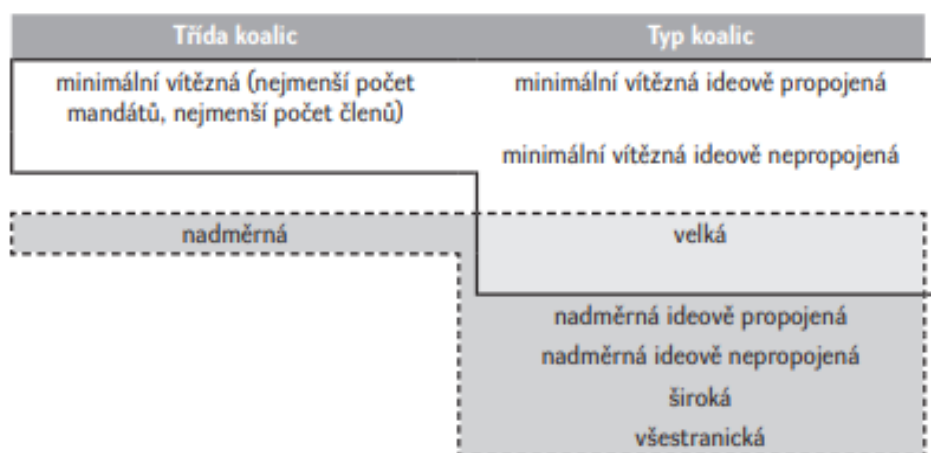
3.5.1 Typologie koalic podle Stanislava Balíka

Obecně lze koalice rozdělit do dvou hlavních kategorií, a to na minimální vítězné koalice a nadměrné koalice, dříve špatně označované jako velké. Do jisté míry může být toto označení dostačující, avšak svědčí pouze o míře soutěživosti. Na otázky týkající se politické kultury nedokáže odpovědět. Typy koalic se zpravidla nikdy nezkoumají samy o sobě, nýbrž v kontextu, ve kterém vznikly a v němž fungují.

Z důvodu tohoto nedostatečného rozdělení rozšiřuje Stanislav Balík typologii koalic o třídění podle počtu aktérů a podle ideologické vzdálenosti jednotlivých politických subjektů uvnitř dané koalice. K původním dvěma již existujícím třídám koalic, tedy minimální vítězné a nadměrné, přidává navíc další typy jednotlivých koalic.

Ke třídě minimální vítězné koalice přiřazuje typy koalic, které označuje jako minimální vítěznou ideově propojenou a minimální vítěznou ideově nepropojenou koalici. K druhé třídě nadměrných koalic připojuje 4 typy koalic – nadměrnou ideově propojenou, nadměrnou ideově nepropojenou, širokou a všestrannou koalici. Poslední typ koalice je možné zařadit k oběma třídám. Jedná se o koalici, kterou Stanislav Balík nazývá jako velkou. (Balík, 2009, s. 188) Toto rozdělení je znázorněno v obrázku č. 1.

Obrázek 1 - typologie koalic

Zdroj: Balík, 2009

3.5.1.1 Minimální vítězná ideově propojená koalice

Tento typ koalice je takovým typem, který je z racionálního hlediska nejvhodnějším řešením povolebního období, právě z důvodu ideové propojenosti jednotlivých subjektů. V minimální vítězná ideově propojené koalici mají politické subjekty po spojení právě tolik mandátů, kolik je potřeba k vytvoření většiny. Navíc tento typ koalic podporuje soutěživost jednotlivých stran mezi sebou. Voličům totiž nabízí relativně vysokou naději na možnou změnu volebních výsledků, a tím i rozložení politických sil, v příštím volebním období. (Balík, 2009, s. 190)

3.5.1.2 Minimální vítězná ideově nepropojená koalice

Další typ koalice představuje minimální vítězná ideově nepropojená koalice. Je tvořena nejmenším možným počtem členů, nebo mandátů, které jsou potřebné k vytvoření většiny. Oproti prvnímu typu koalice není tento typ ideově propojený a koalici tak tvoří subjekty, nacházející se na opačné straně politického spektra. A to i v případě, je-li mezi dvěma členy koalice umístěn na politickém spektru i pouze jeden subjekt.

V tomto případě ovšem součástí koalice nemohou být dva hlavní představitelé politického spektra. To je rozdíl, kterým se odlišují od velkých koalic. Typickým příkladem je situace, kdy koalici tvoří reprezentant hlavního pólu s dalšími menšími zástupci opačné strany spektra. Příkladem z české politické scény může například parlamentní koalice ODS s KSČM, kdy opozici tvořily ČSSD, KDU-ČSL a Zelení.

Vznik tohoto typu koalice nastává ze dvou různých důvodů. Prvním z nich je situace, kdy vítěz nemá s kým vytvořit minimální vítěznou ideově propojenou koalici. V takovém případě raději nabídne spolupráci menším ideově vzdáleným subjektům, které nebudou mít v koalici tak významné postavení, jaké by měla větší strana. Druhým důvodem, který vede k vytvoření ideově nepropojené koalice, mohou být personální důvody, kvůli kterým koalice nevznikne, i když by to bylo možné. (Balík, 2009, s. 191)

3.5.1.3 Velká koalice

Velká koalice označuje zvláštní typ koalice, ve kterém spolu spolupracují dvě nejsilnější strany, které ovšem nejsou ideově propojené a stojí tak na opačných stranách politického spektra. V ojedinělých případech se mohou spojit i s menšími, středovými subjekty.

Tento typ vzniká v situacích, kdy je možné uzavřít i minimální vítěznou ideově propojenou koalici, avšak k tomu z nejrůznějších, obvykle z personálních, důvodů nedošlo. O velkou koalici se jedná v případě, kdy v opozici zůstaly alespoň dva ideově odlišné subjekty.

Existuje několik důvodů pro vznik velkých koalic, jedním z nich podle Stanislava Balíka je: „... *zvětšení šance na podporu v legislativním tělese, z důvodu zmenšení počtu členů koalice a marginalizace opozice.*“ Dalším důvodem může být také tzv. touha po bezpečí, která je zabezpečena výměnou za menší úspěšnost, zpravidla v oblasti programové, jelikož dochází ke zmenšení velikosti opozice. Dále se u formování těchto koalic předpokládá, že tato spolupráce bude mít dlouhodobější charakter, který přesáhne jedno volební období. (Balík, 2009, s. 191-192)

3.5.1.4 Nadměrná ideově propojená koalice

Pro fungování nadměrné ideově propojené koalice je nutné splnění dvou podmínek. První z nich je skutečnost, že v koalici je přítomný alespoň jeden subjekt navíc, bez jehož přítomnosti by koalice i tak disponovala nadpoloviční většinou. Druhou podmínkou je ideová propojenost politických subjektů tvořících koalici.

Nejčastěji tento typ koalice vzniká v systémech, ve kterých je k rozhodování nutná nadpoloviční většina všech zákonodárců, ne pouze nadpoloviční většina přítomných. Mezi takové patří v České republice právě komunální a krajské politické systémy. Dalším důvodem, který vede ke vzniku tohoto typu koalice, je situace, kdy opozice postupuje jednotně proti vládě. V takovém případě koalice volí rozšíření o další ideově blízký politický subjekt, aby neměla v zastupitelstvu pouze nejtěsnější většinu. (Balík, 2009, s. 192-193)

3.5.1.5 Nadměrná ideově nepropojená koalice

Nadměrná ideově nepropojená koalice je téměř totožná s předchozí ideově propojenou koalici s výjimkou toho, že ji tvoří členové z opačných stran politického spektra. Je velmi podobná minimální vítězné ideově nepropojené koalici s tím rozdílem, že v tomto typu koalice je přítomný alespoň jeden nadbytečný člen. I v tomto případě platí, že v opozici musí působit více politických subjektů, z nichž se alespoň jeden nachází na politickém spektru mezi dvěma členy koalice. (Balík, 2009, s. 194)

3.5.1.6 Široká koalice

Při vzniku této koalice dochází ke spojení téměř všech politických subjektů. V opozici zůstává nejčastěji pouze jeden politický partner. Tuto koalici tvoří více než dva členové a zároveň více politických sil, než je potřebných k získání nadpoloviční většiny. Zároveň tuto koalici tvoří ideově nepropojené strany.

Jako důvod vzniku tohoto typu koalice je podle Stanislava Balíka: „*snaha o zapojení co největšího množství subjektů do společné zodpovědnosti, přičemž však existují (spíše ideové) důvody, proč na něm právě jeden subjekt participovat nemůže.*“ Neplatí to však pro všechny široké koalice. Jsou rozlišovány dvě různá spojení, a to proti jednomu subjektu, nebo pouze bez tohoto subjektu.

Dalšími důvody, které vedou ke vzniku širokých koalic je přesvědčení aktérů o užitečnosti zastoupení všech subjektů, či přesvědčení většiny o nemožnosti spolupráce právě s jedním subjektem. (Balík, 2009, s. 194-195)

3.5.1.7 Všestranická koalice

Poslední typ koalice představuje koalice všestranická. Je pro ni typické, že na každé úrovni politického systému je označována různými termíny. V této koalici dochází ke spojení všech relevantních politických sil a žádná z nich se nenachází v opozici.

Ke vzniku koalic tohoto typu nejčastěji vede strategické myšlení politických subjektů. Pro vítěze voleb je totiž jednodušší vytvořit spolupráci všech stran, jelikož si tak pojistí, že po příštích volbách, které by nemusely být tolik úspěšné, se k nim budoucí vítěz zachová stejně. Naproti tomu vytvoření minimální vítězné koalice představuje čtyřleté období střetů s opozicí, které mohou skončit porážkou v následujících volbách a ztrátou zastupitelských postů. (Balík, 2009, s.195-196)

3.5.2 Typologie koalic podle Petra Jüptnera

Podle Petra Jüptnera je zjevné, že při důkladnějším zkoumání komunální politiky zjišťujeme, že tato úroveň politického systému nejeví stejné rysy a není možné ji studovat jako jeden celek. Aby bylo možné zkoumat shodné charakteristiky jednotlivých systémů, stanovuje Jüptner čtyři různé kategorie velikosti obcí, které jsou dány počtem obyvatel. Tyto kategorie jsou: nejmenší obce, menší střední obce, větší střední obce a velká města. (Jüptner, 2004, s. 82-83)

3.5.2.1 Nejmenší obce

Tato kategorie zahrnuje obce, ve kterých žije maximálně 1 700 obyvatel. Pro tyto obce je charakteristické, že jejich zastupitelstvo tvoří převážně nezávislí kandidáti a jejich sdružení. Politické strany zde existují maximálně dvě, zpravidla mívají pouze zanedbatelný počet členů a zakládají se těsně před začátkem voleb. Kandidatura za určitou politickou stranu se zde bere jako „nutné zlo“ a podle některých obecních zastupitelů není rozhodující, za jakou stranu subjekt kandiduje.

Nejčastěji jsou v čele samosprávy nejmenších obcí nezávislí kandidáti v jakékoli podobě. Petr Jüptner k této problematice dále uvádí: *„Kandidovat jako „nezávislý“ je podle oslovených starostů normální, přirozené, logické... Politické strany jsou v malých obcích chápány jako zdroj nesvárů a politikaření, nezávislé osobnosti oproti tomu představují „pracovitost“ a „schopnost spolupráce“.*“ Většina starostů odmítá logiku volebního systému, podle které jsou mandáty rozdělovány na základě hlasů pro jednotlivé kandidátní listiny. V těchto obcích jsou volení kandidáti bráni více jako nezařazení jednotlivci, a tak by měli zastupitelský mandát získat zástupci, kteří obdrží největší počet hlasů bez ohledu na to, k jaké politické straně se hlásí.

V této kategorii obcí se často vyskytují spíše předvolební koalice. Pro utváření koalic po volbách se zde uplatňuje pravidlo „každý s každým“. Zastupitelstva těchto obcí zpravidla nefungují na principu vlády koalice a opozice. Jelikož se v takto malých obcích všichni dobře znají, představuje zde zastupitelstvo jakousi rodinu, pro kterou jsou typické hlavně dobré vztahy a společné vycházení. Vytváření minimálních vítězných koalic je na této úrovni pouze výjimečné a zpravidla se jedná o koalice všestranné. (Jüptner, 2004, s. 83-87)

3.5.2.2 Obce menší střední velikosti

Do kategorie menších středních obcí spadají ty obce, jejichž počet obyvatel se pohybuje v rozmezí 1 701 – 9 000 obyvatel. V této kategorii začínají s rostoucí velikostí obcí převažovat kandidáti politických stran nad nezávislymi kandidáty, přičemž mezi politické strany jsou řazeny i komunální politické strany.

Petr Jüptner tvrdí: „...*pilíře komunálních politických systémů menších středních obcí tvoří jakási „jádra“ tvořená několika aktivisty – politické strany fungují často jako určité „prázdné nádoby“, které jsou těmito „jádry“ (a jejich „křovím“) naplněny.*“ Pojem křoví zde představuje kandidáty, kteří nemají skutečný zájem o zisk mandátu a politické strany jimi pouze doplňují své kandidátní listiny.

Koalice v těchto obcích mívají zpravidla podobu neformálních velkých koalic. Vznik koalic se omezuje pouze na povolební obsazení mandátů a členů rady. I zde se však s pojmem koalice často nesetkáme, jelikož i v těchto obcích převažují osobní vztahy. Ideologické přesvědčení se tak do tvorby koalic nepromítá a opět zde vznikají koalice typu „každý s každým“. (Jüptner, 2004, s. 87-91)

3.5.2.3 Obce větší střední velikosti

Obce střední velikosti disponují obyvateli v rozmezí 9 001 – 45 000 obyvatel. Do zastupitelstev těchto obcí nejčastěji kandidují politické strany či hnutí, jejichž kandidáti jsou registrovanými členy. Nezávislá sdružení a jejich kandidáti se zde vyskytují velmi zřídka. Se vzrůstající velikostí obcí roste také míra koordinace aktivit jednotlivých zastupitelstev.

V obcích této kategorie se nejčastěji setkáme s polosoutěživým charakterem politického systému. Pro tento systém je typické rozdělování mandátů podle volebních výsledků v povolebním období a v období mezivolebním je pak míra soutěživosti klesající.

Charakteristický je vznik velkých koalic, a naopak se vznikem předvolebních koalic se u obcí této kategorie setkáme zřídka. Plně nesoutěživý systém se v těchto obcích téměř nevyskytuje. Po volbách dochází k formování exekutivních koalic, na jejichž základě dochází k volbě starosty, místostarosty a členů obecní rady. Hlavními subjekty, které tvoří koalice, jsou politické strany, bez ohledu na ideologické vyznání. (Jüptner, 2004, s. 92-95)

3.5.2.4 Největší obce

Největší obce čítají více než 45 000 obyvatel, přičemž je nejčastěji tvoří statutární města. Je pro ně typická dominance politických stran, naopak nezávislá sdružení a jejich kandidáty v těchto typech komunálních systémů již nenajdeme. Politické systémy ve městech jsou zpravidla soutěživé a fungují na principu vlády a opozice. Charakteristické je zakládání předvolebních koalic, nebo vedení volebních kampaní, které mohou být propojeny i s vládními představiteli daných stran. Získání mandátu představuje určitou politickou prestiž, jelikož dochází k přerozdělování vysokých finančních částek a úspěšní politici mají šanci dostat se do parlamentní politiky.

Na této úrovni se běžně s koalicemi setkáváme a vznik předvolebních koalic také není neobvyklý. Ve velkých městech často vznikají minimální vítězné koalice, které však často bývají dále rozšiřovány. Charakteristické je též formování velkých koalic. Důvodem ke vzniku ideologicky odlišných koalic je i ve velkých městech snaha o koncentraci moci, která vítězí nad prosazením politického programu. (Jüptner, 2004, s.95-98)

4 Charakteristika města Mšeno

4.1 Vymezení obce

Město Mšeno se nachází ve Středočeském kraji, přibližně 15 kilometrů severovýchodně od okresního města Mělník. Leží na okraji Kokořínska, které se pyšní jedinečnými lesy s četnými roklemi a pískovcovými skalními útvary. Město je často označováno za jeho vstupní bránu. Ve městě žije okolo 1 500 obyvatel. (Historická sídla, 2021)

V současné době dochází ve Mšeně k rozvoji turismu, avšak je zaznamenána vyšší nezaměstnanost a postupné zpomalení rozvoje průmyslu. Od 1.3.2003 zde byla vyhlášena Městská památková zóna. (Město Mšeno, 2021a)

Město Mšeno je obec s pověřeným obecním úřadem. Pod její správní obvod spadá 7 obcí: Chorušice, Kadlín, Nosálov, Stránka, Kanina, Lobeč a Mšeno. Samotné město pak tvoří další vesnice, mezi které patří obce Brusné, Hradsko, Olešno, Ráj, Romanov, Sedlec, Skramouš a Vojtěchov. (Historická sídla, 2021)

4.2 Historie města

Přesný počátek a původ města není dodnes známý, nicméně rozsáhlé nálezy jsou důkazem, že oblast dnešní obce byla osídlena již od pradávna. Název Mšeno pochází pravděpodobně od staročeského slova mech, kterým bylo pokryté široké okolí a byl používán pro výstavbu příbytků. V roce 1367 bylo Mšeno listinou Karla IV. pasováno na městečko. S tímto titulem přišlo i mnoho výhod, jako bezplatné využívání lesů a dalších pozemků, právo várečné, ale také právo hrdelní, které bylo vykonáváno až do roku 1786. (Rotrekl, 2015)

V období třicetileté války bylo město silně zasaženo jednak rabováním švédských a saských vojsk, ale také hladomorem a nemocemi. Ačkoli se město potýkalo s častými požáry, koncem 19. století dochází k rozvoji kultury, průmyslu a jsou zde hojně zakládány spolky, např. Sokol. Po Mnichovské dohodě roku 1938 se ze Mšena stalo pohraniční město a v období 2. světové války byla ve městě aktivní partyzánská skupina s názvem Národní mstitel. Nyní se město může pyšnit mnoha památkami např. městskými lázněmi postavenými ve stylu art deco, nebo mnoha přírodními turistickými trasami. (Mach, 2004)

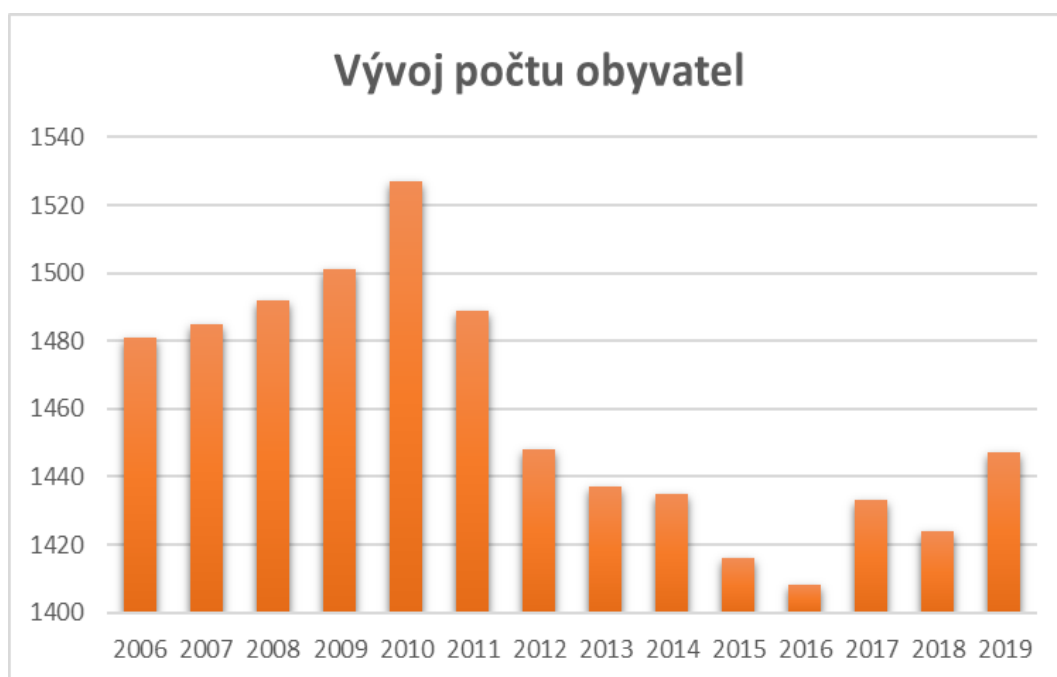
4.3 Demografická struktura obyvatelstva

4.3.1 Vývoj počtu obyvatel

V následujícím grafu (graf č. 1) lze vidět vývoj počtu obyvatel města Mšena od roku 2006 do roku 2019. Z grafu je patrné, že počet obyvatel je v celém období téměř konstantní a nedochází k výraznému poklesu ani nárůstu obyvatel. Za celé sledované období, tedy od roku 2006 do roku 2019, se snížil počet obyvatel města o cca 2,23 %.

Mezi roky 2006 a 2010 měl vývoj obyvatel rostoucí tendenci. Největší nárůst byl zaznamenán v roce 2010, kdy se počet obyvatel zvedl o 46 osob, oproti výchozímu roku 2006. Od roku 2011 pak dochází k poklesu počtu obyvatel až do roku 2016, ve kterém došlo k největšímu propadu. Počet obyvatel se snížil o 73 osob, což představuje pokles o cca 5 % vůči roku 2006. V roce 2017 počet obyvatel opět mírně vzrostl a k roku 2020 má stále rostoucí tendenci s výjimkou roku 2018.

Graf 1 - vývoj počtu obyvatel 2006-2019

Zdroj: vlastní zpracování dle dat ČSÚ, 2021a

4.3.2 Věková struktura obyvatelstva

V tabulce č. 2 je znázorněno rozdělení obyvatelstva do věkových skupin v letech 2006 a 2019. Mezi sledovanými obdobími došlo k menšímu poklesu počtu obyvatel o cca 1,48 %.

Z tabulky je patrné, že v roce 2006 tvořily nejvyšší počet v obci osoby ve věkové kategorii 15-64 let, tedy v produktivním věku. Tato kategorie tvořila 66,3 % místního obyvatelstva. Nejmenší zastoupení vytváří věková skupina 0-14 let. Průměrný věk v obci byl 41,2 let.

V roce 2019 dochází k poklesu obyvatelstva. Největší zastoupení má opět skupina v produktivním věku, tentokrát činí 61,9 % obyvatel a dochází tak k poklesu o necelých 5% oproti roku 2006. V porovnání s údaji z roku 2006 došlo naopak k nárůstu obyvatel ve věkové kategorii 65 let a více, a to o 4,3 %. Věková kategorie 0-14 let zůstává téměř bez změny.

Tabulka 2 - věková struktura obyvatel 2006 a 2019

Rok	Věková kategorie	Počet obyvatel	Celkem	
			abs.	v %
2006	0-14 let	1 480	240	16,2
	15-64 let		981	66,3
	65 let a více		259	17,5
2019	0-14 let	1 458	238	16,3
	15-64 let		902	61,9
	65 let a více		318	21,8

Zdroj: vlastní zpracování dle dat ČSÚ, 2020

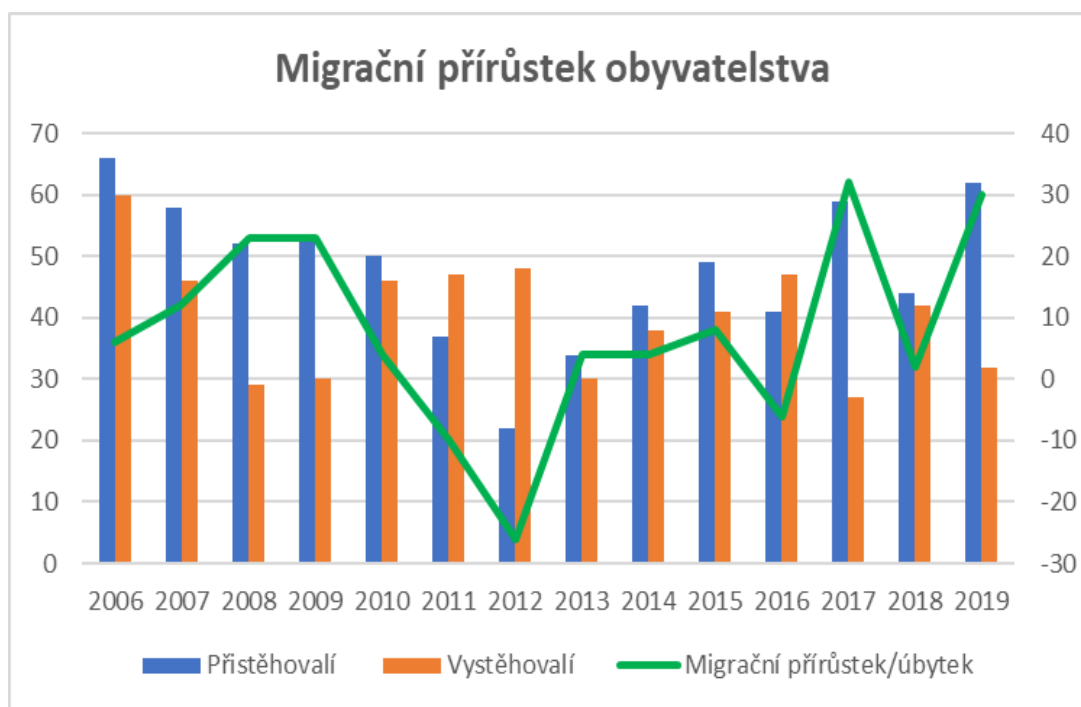
Dalším známým údajem pro rok 2019 byl průměrný věk, který se v tomto roce zvýšil na 43 let. Oproti roku 2006 tak došlo k „zestárnutí“ obyvatelstva o téměř dva roky. To je důsledkem přesunu části obyvatel do věkové kategorie 65 let a více z produktivní skupiny obyvatelstva ve věku 15-64 let.

4.3.3 Migrace obyvatelstva

Migrace obyvatel je jedním z faktorů, které nejvíce ovlivňují vývoj počtu obyvatel v obci. Vývoj migračního přírůstku ve městě Mšeno od roku 2006 do roku 2019 je zaznamenaný v grafu č. 2. Z grafu je patrné, že ve Mšeně byl téměř v každém roce, s výjimkou roků 2011, 2012 a 2016, vyšší počet přistěhovaných osob.

Nejvyšší hodnoty dosahuje migrační přírůstek v roce 2006, kdy se do obce přistěhovalo 66 nových osob. Naopak nejhůře na tom byl rok 2012. V tomto roce úbytek obyvatel v obci spojený s migrací činil 48 osob. Za celé sledované období byl vyšší počet přistěhovaných oproti počtu vystěhovaných o přibližně 15,9 %.

Graf 2 - migrace obyvatel 2006–2019

Zdroj: vlastní zpracování dle dat ČSÚ, 2021a

4.4 Socioekonomická struktura obyvatelstva

4.4.1 Vzdělanostní struktura obyvatelstva

Poslední zjištěné informace o struktuře vzdělání ve Mšeně pochází ze sčítání lidu, domů a bytů v roce 2011. Informace o dosaženém vzdělání se provádí u osob starší 15 let. Vzdělanostní struktura obyvatel města se mezi sledovanými roky 2001 a 2011 značně změnila.

Z tabulky č. 3 je patrné, že za sledované období došlo ke snížení počtu lidí se základním vzděláním včetně nedokončeného, ačkoli celkový počet obyvatel vzrostl. Počet lidí, jejichž nejvyšším dosaženým vzděláním bylo vzdělání základní, klesl o 8,3 %. U všech ostatních typů vzdělání došlo v roce 2011 oproti výchozímu roku k nárůstu absolventů.

Tabulka 3 - nejvyšší dosažené vzdělání obyvatel v roce 2001 a 2011

Obyvatelstvo 15 let a více		2001	2011
stupeň vzdělání	základní, vč. neukončeného	289	265
	vyučení a stř. odborné bez maturity	523	541
	úplné střední s maturitou	248	284
	vyšší odborné a nástavbové	33	48
	vysokoškolské	63	92
	nezjištěno	0	82
Celkem		1 178	1 322

Zdroj: vlastní zpracování dle www.risy.cz

V roce 2011 byla nejpočetnější skupina obyvatel s vyučením či středním odborným vzděláním bez maturity. Tato skupina představovala 40,92 % obyvatel, tedy téměř polovinu. Druhým nejčetnějším podílem obyvatel bylo obyvatelstvo s úplným středním vzděláním. Občané s maturitním vzděláním tvořili cca 21,5 % z celkového počtu obyvatel. Těsně za nimi pak byli obyvatelé se základním vzděláním. Došlo také k nárůstu obyvatel s vysokoškolským vzděláním, a to o přibližně 46 % v porovnání s rokem 2001.

4.4.2 Struktura nezaměstnanosti

V tabulce č. 4 je zaznamenán podíl nezaměstnaných osob ve městě Mšeno k 31.12.2020. Na základě údajů v tabulce níže (tabulka č. 4) vidíme, že podíl nezaměstnaných osob ve Mšeně činil 3,10 %. Lze říct, že v porovnání s celorepublikovým podílem nezaměstnaných, který byl 3,6 %, je nezaměstnanost ve Mšeně mírně vyšší. Mužů bylo z celkového počtu nezaměstnaných 1,85 %. Ženy na tom byly v porovnání s muži o poznání hůře, nezaměstnanost u nich byla vyšší, a to 4,26 %.

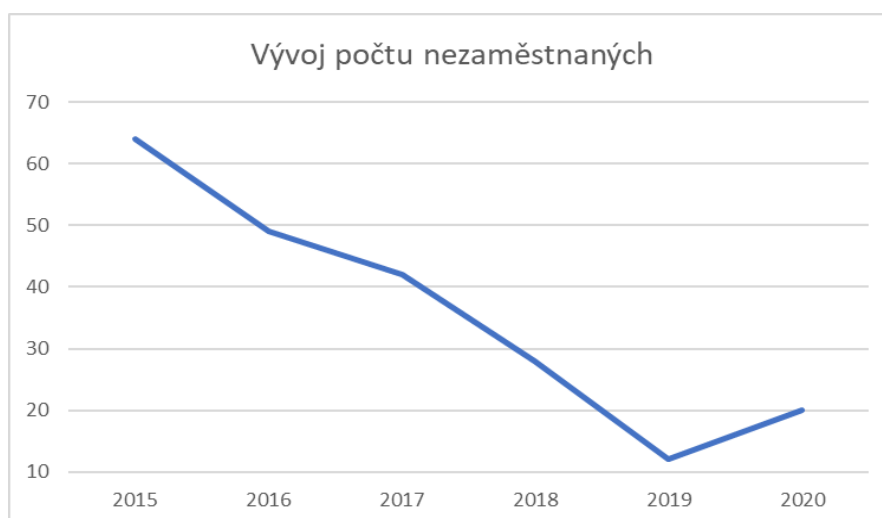
Tabulka 4 - podíl nezaměstnaných k 31.12.2020

Podíl nezaměstnaných osob v %	muži	ženy	celkem
	1,85	4,26	3,10

Zdroj: vlastní zpracování dle dat ČSÚ, 2021b

Hodnoty v grafu č. 3 sledují vývoj počtu nezaměstnaných osob ve Mšeně v letech 2015-2020. Z údajů zaznamenaných v grafu je zřejmé, že počet nezaměstnaných má klesající tendenci, avšak v roce 2020 začínají hodnoty opět růst. Od roku 2015 se s každým rokem hodnota snižovala až do roku 2019, kdy byl zaznamenán nejnižší počet nezaměstnaných. V roce 2019 byla četnost nezaměstnaných osob v obci 12. Počet nezaměstnaných se tedy snížil o 52 osob oproti roku 2015, což představovalo pokles o 81,25 %. V posledním sledovaném roce vzrostl počet nezaměstnaných na 20 osob.

Graf 3 - vývoj počtu nezaměstnaných 2015-2020

Zdroj: vlastní zpracování dle LAGS, 2021

4.5 Občanská vybavenost obce

4.5.1 Kultura, sport a volný čas

Kulturní akce lze nalézt v obci téměř celoročně, nejvíce však v období od jara do Vánoc. Nejčastěji se jedná o divadelní představení, koncerty a v létě jsou to pak výstavy. Součástí kultury ve městě je i knihovna a Základní umělecká škola. Výtvoři žáků jsou k vidění na mnoha místech ve městě, nejčastěji pak na radnici nebo ve výlohách obchodů.

Divadelní představení zajišťuje Divadelní sdružení a o.s. Volný čas na venkově, v úzké spolupráci s TJ Sokol, který poskytuje své prostory. Poslech živé hudby nabízí Základní umělecká škola Mšeno prostřednictvím jejich žáků či absolventů. Pravidelné koncerty a festivaly se konají v letních měsících na městském koupališti – mezi nejvýznamnější patří Poslední koupání, nebo přehlídka bluegrassu.

Ve městě působí již od roku 2005 také smíšený pěvecký sbor Intermezzo, jehož členy jsou obyvatelé Mšena a okolních vesnic. Dříve bylo možné ve městě najít i kino, v současné době už však zaniklo, a tak se občané města musí vydávat za filmy do okolních měst. (Město Mšeno, 2021b)

Co se týče sportu, má město Mšeno široké vyžití již od nepaměti. Město se proslavilo především díky motoristickému sportu, který zde má dlouholetou tradici, ať už v motocyklových soutěžích a v posledních letech také v závodech na ploché dráze.

Nejstarší sportovní spolek ve městě je TJ Sokol, který je aktivní dodnes. Jeho budova se nachází v centru města a své prostory poskytuje i pro další kulturní akce. Největším spolkem je pak SK Mšeno, který zahrnuje oddíl kopané, stolního tenisu a oddíl rekreačního sportu. Dále zde nalezneme Lezecký klub a také Cyklistický klub. V zimních měsících je v plném proudu běžkařská sezóna, které však poslední roky zima moc nepřála. Za základní školou se pak nachází víceúčelové hřiště, které slouží i široké veřejnosti. (Město Mšeno, 2021c)

4.5.2 Školství

Přímo ve městě Mšeno se nacházejí dva typy škol – mateřská a základní. Mateřské i základní školství město zabezpečuje nejen pro své obyvatele, ale také pro občany okolních vesnic, které spadají pod správní obvod města. Vesnice v okolí většinou disponují pouze mateřskou školou a základní školou s prvním stupněm.

Základní škola ve Mšeně je školou státní a jejím zřizovatelem je město Mšeno. Škola je obklopena parkem s dětským hřištěm a za školou se nachází víceúčelové hřiště, které je k dispozici i pro veřejnost. V minulém školním roce (2019/2020) navštěvovalo školu 314 žáků. Do školy dojíždí žáci z dalších 34 spádových obcí. Základní škola má k dispozici též školní družinu a vlastní jídelnu a nabízí žákům množství školních i mimoškolních aktivit a kroužků. (Základní škola Mšeno, 2021)

V případě mateřské školy se také jedná o státní školu, jejímž zřizovatelem je město. Mateřská škola je od roku 2009 trojtřídní. Kapacita mateřské školy je 65 dětí. K budově mateřské školy patří zahrada s hřištěm, které zahrnuje pískoviště či fotbalové hřiště. V současné době má školka vlastní zoo farmu, ve které jsou zatím pouze kozy kamerunské. (Mateřské školky, 2021)

Dále se ve městě nachází i základní umělecká škola, ve které je možné najít hudební a výtvarné obory. Výtvarné obory navštěvuje 327 žáků ve 26 třídách, které se nachází nejen ve Mšeně, ale i v okolních městech jako jsou Byšice, Kly a Mělník. Z hudební sekce je možné navštěvovat flétnový soubor nebo dětskou kapelu. Oba umělecké obory se pak prezentují na výstavách a koncertech. (Základní umělecká škola Mšeno, 2021)

V nedaleké obci Kanina, která spadá pod správní obvod města, se nacházelo střední odborné učiliště a praktická škola, která však svou činnost ukončila v roce 2019. Další střední školy se pak nachází nejbližší na Mělníku, nebo v Mladé Boleslavi, kam většina studentů dojíždí. Co se týče vysokých škol musí studenti dojíždět do Liberce nebo Prahy.

4.5.3 Zdravotnictví a sociální služby

Ve Mšeně se nachází zdravotnické středisko, ve kterém je k dispozici ordinace praktického lékaře pro dospělé. Nově zde od roku 2019 funguje také ordinace lékaře pro děti a dorost, kterou tu zajišťuje a provozuje oblastní nemocnice Kolín. Ve stejném zařízení pak funguje i ordinace zubního lékaře. Ve městě je taktéž lékárna.

Pro starší občany byl ve městě v roce 2004 zřízen Domov seniorů. Domov seniorů disponuje kapacitou 83 lůžek a o pacienty se v něm stará 52 zaměstnanců. Zařízení je vybaveno rehabilitačními službami, kadeřnictvím, pedikúrou, dále je zde další ordinace praktického lékaře, který se stará nejen o pacienty, ale nabízí služby i veřejnosti. (Město Mšeno, 2021d)

4.5.4 Dopravní infrastruktura

Městská doprava ve městě Mšeno je tvořena autobusovou a železniční dopravou. Železniční dopravu zde zabezpečují České dráhy, a to ve směru Mělník a Mladá Boleslav. Autobusová doprava je zajištěna společností Kokořínský SOK s.r.o. ve spolupráci s Pražskou integrovanou dopravou.

Autobusová doprava je provozována společností Kokořínský SOK s.r.o., která byla zřízena ve spolupráci se Sdružením obcí Kokořínska, aby zajistila dopravu mezi jednotlivými obcemi na trase Mělník – Mšeno. Pro dopravu jsou využívány především minibusy, jejichž kapacita čítá maximálně 19 osob. V současné době autobusy zajišťují dopravu na 9 linkách. (Kokořínský SOK s.r.o., 2021)

Nově také Mšeno spadá od srpna 2020 pod Pražskou integrovanou dopravu. Díky tomu bylo zavedeno 9 nových linek, které podpořily dopravní spojení v úsecích Mělník – Kokořín a Mělník – Mšeno. Došlo k odstranění neefektivních souběhů autobusové a železniční dopravy a zároveň byla posílena víkendová doprava z turisticky oblíbených míst Kokořínska na Mělník, ze kterého je zajištěna návaznost autobusů směr Praha. (Pražská integrovaná doprava, 2020)

5 Analýza lokální politické situace v letech 2006-2018

5.1 Volby 2006

Volby do obecních zastupitelstev v roce 2006 proběhly ve dnech 20. a 21. října. V obci Mšeno se voleb zúčastnilo 55,16 % z celkových 1 182 oprávněných voličů a rozdalo se 8 442 platných hlasů. Volilo se celkem 15 členů zastupitelstva. Všechny tyto informace jsou sepsány následující tabulce (tabulka č. 5). V ní lze vidět počet volených zastupitelů, volební účast i počet odevzdaných hlasů.

Tabulka 5 - volební účast v roce 2006

Počet volených zastupitelů	Voliči v seznamu	Volební účast v %	Vydané obálky	Odevzdané obálky	Platné hlasy
15	1 182	55,16	652	652	8 442

Zdroj: vlastní zpracování dle dat ČSÚ, 2006

O místa v zastupitelstvu obce se ucházelo 5 politických subjektů. Všechny tyto subjekty tvořily velké parlamentní strany – Strana zelených, ČSSD, ODS, KSČM a KDU-ČSL. Jednalo se tedy o 5 politických stran. Téměř většina politických stran měla plně obsazenou kandidátní listinu, a to 15 kandidátů. Výjimku tvořila pouze Komunistická strana Čech a Moravy, jejichž kandidátní listina zahrnovala pouze 5 kandidátů, a Občanská demokratická strana se 14 kandidáty.

Celkově se tak o místo v zastupitelstvu ucházelo 64 kandidátů, z nichž 12 bylo bez politické příslušnosti, a pouze 3 z nich byli členy politické strany. Co se týče zastoupení žen a mužů, byly počty poměrně vyrovnané. Mužských zástupců kandidovalo 36 a žen 28. Průměrný věk všech kandidátů byl 42,41 let, z toho nejmladšímu uchazeči bylo 23 let a nejstaršímu 63 let.

Mandát obhájily 4 politické strany. Žádný mandát nezískala Komunistická strana Čech a Moravy. Vítězem voleb se stala Občanská demokratická strana, která získala 33,26 % hlasů, avšak v počtu mandátů se o první místo dělila Strana zelených a Občanská demokratická strana, které obě získaly po 5 mandátech. ČSSD obhájila 4 mandáty a poslední místo v zastupitelstvu získala KDU-ČSL.

Celkem mandát získalo 12 zastupitelů bez politické příslušnosti a pouze 3 zastupitelé byli straníci, z toho dva byli členové ODS a jeden Strany zelených. Průměrný věk zvolených zastupitelů se pohyboval okolo 46, 47 let, přičemž nejmladšímu zastupiteli bylo 37 let a nejstaršímu 63 let. Z celkového počtu 15 zastupitelů bylo 9 mužů a 6 žen.

5.1.1 Možné varianty koalic

Vítězem voleb se stala ODS, které se nabízelo několik možností vytvoření koalice. K získání exekutivní většiny potřebovala ODS získat další 3 mandáty. Pro vzniknutí minimální vítězné koalice se tak nabízela pouze jedna možnost, a to vytvoření koalice s ČSSD, která obhájila 4 mandáty. V tomto případě by se jednalo o minimální vítěznou ideově nepropojenou koalici, jelikož strany stojí na opačných pólech politického spektra.

Pokud by chtěly ostatní strany ODS z koalice vynechat a samy zformovat minimální vítěznou koalici, nabízí se opět jen jedna možnost, a to vytvoření koalice Strany zelených a ČSSD, i tentokrát by se jednalo o ideově nepropojenou koalici. Zbylé strany ČSSD a KDU-ČSL dohromady nedisponovaly potřebnou nadpoloviční většinou, z toho vyplývalo, že součástí koalice bude určitě ODS nebo Strana zelených.

5.1.2 Vzniklá koalice

Postu starosty se poprvé ujal lídr Strany zelených Ing. Martin Mach. Místostarostou města byl zvolen lídr vítězné strany Václav Novák (ODS). Vítězné strany si tak rozdělily nejdůležitější funkce. Členy rady města byli zvoleni Svatopluk Houserek (ČSSD), Hana Nečasová (SZ) a Jana Švecová (ODS). Složení rady města Mšeno je zapsáno v tabulce č. 6.

Tabulka 6 - složení rady města 2006

Jméno	Kandidátní listina	Funkce
Ing. Martin Mach	SZ	starosta
Václav Novák	ODS	místostarosta
Svatopluk Houserek	ČSSD	člen rady města
Mgr. Hana Nečasová	SZ	člen rady města
Jana Švecová	ODS	člen rady města

Zdroj: vlastní zpracování dle Mšenské noviny, 2006

Konečnou koalici tvořily strany ČSSD, ODS a Strana Zelených. Podle typologie koalic Stanislava Balíka se jedná o nadměrnou ideově nepropojenou koalici, kdy koalici tvoří strany z opačného politického spektra. V tomto případě by se dalo mluvit také o široké koalici, jelikož v opozici zůstal pouze jeden subjekt, kterým byla KDU-ČSL.

5.1.3 Průběh volebního období

Ve funkčním období 2006-2010 byl ve městě nově zvolen starostou Ing. Martin Mach (SZ) a nahradil tak původní starostku po 12 letech ve funkci. Na otázku, s čím přichází do nové funkce, v rozhovoru uvedl: *„Především s myšlenkou více se otevřít lidem, více s nimi komunikovat a dát jim možnost vyjádřit se k tomu, kam má město směřovat. ... S tím souvisí se otevřít „světu“ – nejen v ČR, ale i v zahraničí ...“* (Hornák, 2006)

Spolupráce v tomto období byla víceméně poklidná a úspěšná. Ze začátku se město potýkalo s rozsáhlými finančními potížemi, které vyvrcholily vrácením dotace na opravu koupaliště. Na druhou stranu se vedení města zasloužilo o získání dotací na rekonstrukci TJ Sokol, o modernizaci rozhlasu a veřejného osvětlení a také zapojení města do spolupráce s okolními obcemi. Nové vedení si dalo za cíl především zlepšit komunikaci se svými občany a do dění ve městě zapojit co nejvíce občanů, kteří se spolu s nimi budou podílet na řízení města. Dle informací v anketě z Mšenských novin (2007), která analyzovala názory na činnost nového zastupitelstva, se tento bod podařilo splnit.

5.2 Volby 2010

Konání voleb v roce 2010 připadlo na 15. a 16. října. Volební účast v tomto roce činila 55,12 %. V porovnání s předchozím volebním obdobím je tedy téměř totožná. Bylo odevzdáno 9 071 platných hlasů a vydáno 657 obálek. Počet volených členů zastupitelstva zůstal beze změn.

Údaje o voleném počtu zastupitelů, volební účasti či odevzdaných hlasech jsou zaznamenány v tabulce níže (tabulka č.7).

Tabulka 7 - volební účast v roce 2010

Počet volených zastupitelů	Voliči v seznamu	Volební účast v %	Vydané obálky	Odevzdané obálky	Platné hlasy
15	1 192	55,12	657	657	9 071

Zdroj: vlastní zpracování dle dat ČSÚ, 2010

O místo v zastupitelstvu se tento rok, stejně jako v předchozím volebním období, ucházelo 5 politických subjektů. I jejich složení zůstalo stejné. Kandidátní listiny do zastupitelstva obce tak představila Česká strana sociálně demokratická, Strana zelených, Občanská demokratická strana, Komunistická strana Čech a Moravy a nakonec KDU- ČSL. Většina stran kandidovala s plně obsazenými kandidátními listinami. Výjimku tvořily pouze Komunistická strana Čech a Moravy, která představila pouze jednoho kandidáta a tento rok nově KDU-ČSL, jež kandidovala s 14 uchazeči.

Volby do zastupitelstva v roce 2010 se v mnohém nelišily od voleb v roce 2006. Politické subjekty zůstaly neměnné, a tak ani volební výsledky nebyly odlišné od těch minulých. Mandáty opět obhájily všechny politické subjekty kromě Komunistické strany Čech a Moravy. Změnil se však vítěz voleb, kterým byla v tomto roce Strana zelených s 33, 03 % hlasů. Vítěz minulých voleb, kterým byla ODS, obsadil až pomyslné třetí místo, hned za Českou stranou sociálně demokratickou. K menší změně dochází i při rozdělování mandátů, kdy Strana zelených a ČSSD získaly obě shodně po 5 mandátech. ODS obhájila pouze 4 mandáty a ztrácí tak jedno místo oproti minulému období. Poslední místo v zastupitelstvu obsazuje opět KDU-ČSL.

Téměř beze změny zůstává i průměrný věk, který činí 47,27 let. Mírně se změnil i poměr mužů a žen v zastupitelstvu, žen bylo tentokrát zvoleno 5 a mužských zástupců 10. Co se týče politické příslušnosti jednotlivých zvolených zastupitelů, v tomto volebním období mírně vzrostla politická příslušnost volených zástupců. Počet zastupitelů bez politické příslušnosti činil 10, zatímco 3 zastupitelé byli příslušníky ODS, 1 Strany zelených a 1 byl straníkem v ČSSD.

5.2.1 Možné varianty koalic

Vítězná Strana zelených obhájila 5 mandátů, a tak bylo nutné k zajištění minimální potřebné většiny získat další 3 mandáty. Pro vytvoření minimální vítězné koalice se nabízela znovu jediná možnost, vznik koalice s ODS, která disponovala 4 mandáty. V případě vzniku minimální koalice bez vítěze voleb, by mohlo dojít k vytvoření koalice mezi Českou stranou sociálně demokratickou a Občanskou demokratickou stranou. Další možností bylo vytvoření koalice se stranou, která se umístila na druhém místě, v tomto případě se jednalo o ČSSD. V takovém případě by koalice disponovala 10 mandáty, tedy více než je minimální potřebná většina a opozici by tvořila ODS a KDU-ČSL.

5.2.2 Vzniklá koalice

I v tomto volebním období starostou i nadále zůstává člen Strany zelených Ing. Martin Mach. Místostarostou je nově zvolen Svatopluk Houserek (ČSSD). Zbylé tři pozice radních obsadili dva zastupitelé za Stranu zelených a jeden za Českou stranu sociálně demokratickou. Podle zápisu z ustavujícího zasedání zastupitelstva, konaného 10.11.2010, byla spolupráce nabídnuta i straně ODS, která požadovala dvě místa v radě. Tomuto požadavku nebylo vyhověno a ODS tak zůstala v opozici. Jmenné složení rady města je zapsané v tabulce č. 8.

Tabulka 8 - složení rady města 2010

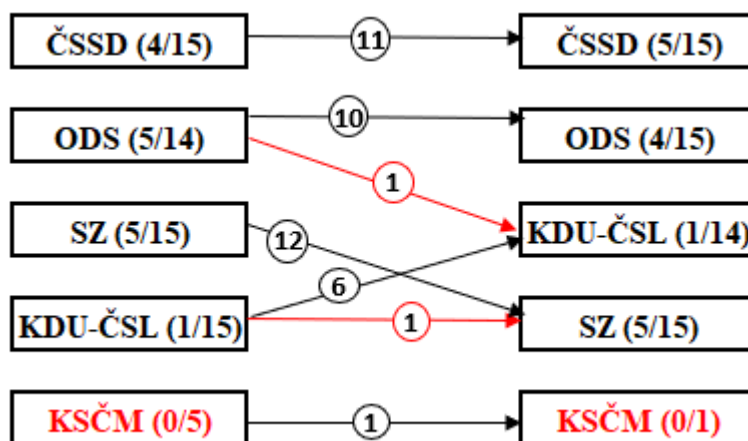
Jméno	Kandidátní listina	Funkce
Ing. Martin Mach	SZ	starosta
Svatopluk Houserek	ČSSD	místostarosta
Mgr. Hana Nečasová	SZ	člen rady města
Ing. Jaromír Flígl	ČSSD	člen rady města
Milan Koloc	SZ	člen rady města

Zdroj: vlastní zpracování dle Mšenské noviny, 2010

Dle kategorizace Stanislava Balíka vznikla pro toto volební období minimální vítězná ideově nepropojená koalice, kterou tvořila Strana zelených a ČSSD. V opozici tak zůstává opět KDU-ČSL, jako tomu bylo i v předchozím volebním období a nově k ní přibyla ODS, která byla v předchozím období vítězem voleb.

Na obrázku níže (obrázek č. 2) lze vidět, jak se jednotliví kandidáti přesouvali z různých kandidátních listin. Konkrétně se mezi volebními obdobími 2006-2010 jednalo pouze o dva. Jeden kandidát, který v roce 2006 kandidoval za ODS, se ve volbách 2010 objevil na kandidátní listině KDU-ČSL a obdobně tomu bylo i u KDU-ČSL, jejichž kandidát přestoupil ke Straně zelených.

Obrázek 2 - schéma přesunu kandidátů 2010

Zdroj: vlastní zpracování dle dat ČSÚ, 2010

5.2.3 Průběh volebního období

Nové volební období se neslo ve znamení rozsáhlých stavebních a investičních prací. Po několika předchozích neúspěšných pokusech se konečně podařilo získat dotace na rekonstrukci mateřské a základní školy, jejichž cílem bylo snížení energetické náročnosti těchto budov. Dále byla ve městě dokončena revitalizace historického náměstí, rekonstrukce budovy ZUŠ a obnova infrastruktury města, včetně rozhlasu, veřejného osvětlení aj. (Mšenské noviny, 2014a)

Velkým tématem byla i městská památková zóna, ta je ve městě vyhlášena od roku 2003. Mnozí občané nesouhlasili se zásahem při opravách jejich nemovitostí ze stran úředníků památkové péče a podepsali petici za zrušení památkové zóny ve městě. (Mšenské noviny, 2011)

5.3 Volby 2014

Voleb do zastupitelstva, které v roce 2014 proběhly 10. a 11. října, se zúčastnilo 47,09 % oprávněných voličů, kteří odevzdali celkem 558 obálek a 7 150 platných hlasů. Lze říct, že v porovnání s přechozími volebními obdobími volební účast mírně klesla. Volený počet zastupitelů spolu s volební účastí a dalšími informacemi je popsán v tabulce č. 9.

Tabulka 9 - volební účast v roce 2014

Počet volených zastupitelů	Voliči v seznamu	Volební účast v %	Vydané obálky	Odevzdané obálky	Platné hlasy
15	1 185	47,09	558	558	7 150

Zdroj: vlastní zpracování dle dat ČSÚ, 2014

V komunálních volbách opět vystupují již známé politické strany, jako Občanská demokratická strana, KDU-ČSL a Česká strana sociálně demokratická, které figurují v obecním zastupitelstvu od roku 2010. Nově mezi politické kandidáty přibylo sdružení nezávislých kandidátů společně se Stranou zelených s názvem Společně pro Mšensko. Naopak v tomto roce poprvé od roku 2010 nekandiduje Komunistická strana Čech a Moravy. Celkem se tedy o mandáty v zastupitelstvu ucházely 4 politické subjekty.

I v tomto téměř všechny politické subjekty představily na svých listinách 15 kandidátů. Ke změně dochází pouze u Občanské demokratické strany, která do těchto voleb navrhla pouze 10 zástupců. Voliči tak měli na výběr z 55 kandidátů, z nichž je 36 mužů a 19 žen. Průměrný věk kandidátů klesl na 44,73 let. Nejmladšímu z kandidátů bylo 21 let, naopak nejstaršímu 71 let.

Do zastupitelstva se v tomto volebním období dostaly všechny z kandidujících stran. Vítězem voleb se stalo nově vzniklé sdružení Společně pro Mšensko, které získalo téměř polovinu všech hlasů a obhájilo tak 7 z 15 mandátů. Druhý nejlepší výsledek obsadila ČSSD, která obhájila 5 mandátů. O jeden mandát si v letošních volbách polepšila KDU-ČSL se 2 mandáty. Poslední mandát připadl Občanské demokratické straně, která si oproti dvěma minulým volebním obdobími výrazně pohoršila. Z 15 zvolených zastupitelů bylo 8 žen a 7 mužů, přičemž jejich průměrný věk dosahoval 48,07 let.

5.3.1 Možné varianty koalic

Vítěznému subjektu, kterým bylo sdružení Společně pro Mšensko, chyběl k získání potřebné exekutivní většiny pouze jeden další mandát. Tím mělo sdružení zajištěné dobré postavení pro vyjednávání. Pro vytvoření minimální vítězné koalice se tak nabízela varianta uzavření koaliční smlouvy mezi subjektem Společně pro Mšensko a Občanskou demokratickou stranou, která disponovala právě jedním mandátem a vznikla by tak minimální vítězná koalice.

V případě, kdy by ostatní subjekty chtěly vítěze přesunout do opozice, přicházela v úvahu možnost uzavření koalice mezi ČSSD, KDU-ČSL a ODS. V tomto případě by vzniklá koalice disponovala těsnou většinou, a to 8 mandáty. Jednalo by se však o ideově nepropojenou koalici.

5.3.2 Vzniklá koalice

Ve třetím volebním období po sobě, byl znovu zvolen starostou města Ing. Martin Mach, který letos prvně kandidoval se sdružením Společně pro Mšensko. Místostarostou byl zvolen kandidát za ODS Karel Píč. Členy rady města se stala Alena Oupická, Mgr. Hana Nečasová a Jiří Guttenberg, všichni zvoleni za Společně pro Mšensko. I v tomto volebním období se očekávalo vytvoření stejné koalice jako v minulém volebním období, tedy SZ + ČSSD. Dle článku z Mšenských novin (2015) k dohodě mezi subjekty nedošlo z důvodu názorové rozdílnosti. Nominování na členy rady byli i zastupitelé za ČSSD a KDU-ČSL, kteří se však dle zápisu z ustavujícího zasedání svých nominací vzdali. Složení rady je zobrazeno v tabulce č. 10.

Tabulka 10 - složení rady města 2014

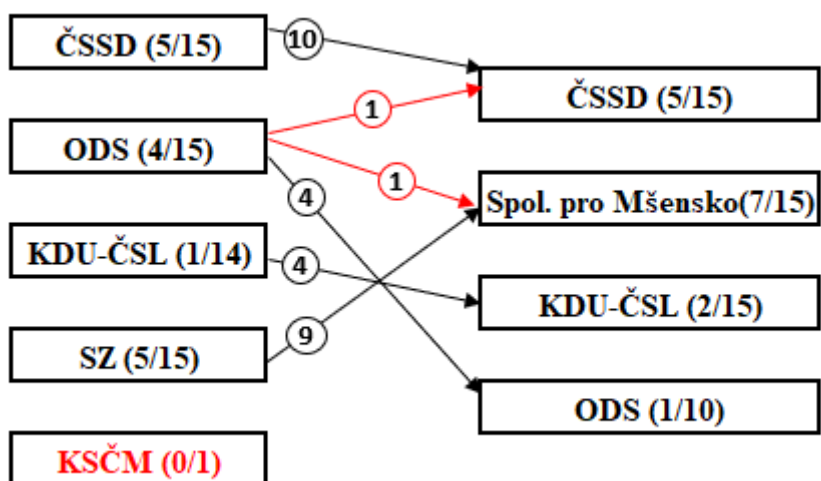
Jméno	Kandidátní listina	Funkce
Ing. Martin Mach	Společně pro Mšensko	Starosta
Karel Píč	ODS	Místostarosta
Mgr. Hana Nečasová	Společně pro Mšensko	člen rady města
Jiří Guttenberg	Společně pro Mšensko	člen rady města
Alena Oupická	Společně pro Mšensko	člen rady města

Zdroj: vlastní zpracování dle Mšenské noviny, 2014b

Stejně jako v minulém volebním období, i letos vznikla podle typologie koalic Stanislava Balíka minimální vítězná koalice. Vítěz voleb, kterým se stalo nové sdružení Společně pro Mšensko, se dohodl na spolupráci s Občanskou stranou demokratickou a dohromady tak disponovali minimální potřebnou většinou, tedy 8 mandáty.

Na obrázku níže je zachycen přesun kandidátů mezi jednotlivými politickými subjekty. Mezi volebními obdobími 2010-2014 byl zaznamenán přesun dvou kandidátů z Občanské demokratické strany. Jeden se objevil ve volbách 2014 na kandidátní listině ČSSD a druhý kandidoval za sdružení nezávislých kandidátů a Strany zelených s názvem Společně pro Mšensko.

Obrázek 3 - schéma přesunu kandidátů 2014

Zdroj: vlastní zpracování dle dat ČSÚ, 2014

5.3.3 Průběh volebního období

Po počátečních neshodách a následném utvoření koalice začalo funkční období nově zvoleného vedení města. Největší potíže ve městě představovala rekonstrukce železniční dráhy ve směru Mšeno-Mělník, kterou se nakonec úspěšně podařilo dokončit. Novinkou bylo zavedení spěšného retro vlaku, který zajišťoval o víkendy trasu Mšeno-Praha. Nadále též pokračovala dostavba nového zdravotního střediska, a především zajišťování nového dětského lékaře pro město, kterého se dlouho dobu nedařilo zajistit, avšak po dvou letech se město konečně pediatra dočkalo.

Ve Mšeně opět probíhaly velké dotační akce, díky kterým se například podařilo opravit střechu základní školy, nebo renomovat fasádu mšenského kostela. Současně došlo i k integraci autobusové dopravy pod Pražskou a Středočeskou integrovanou dopravu.

5.4 Volby 2018

Komunální volby v roce 2018 se uskutečnily 5. a 6. října. Volební účast oproti minulému volebnímu období mírně vzrostla. K volbám přišlo 51,97 % oprávněných voličů, kteří odevzdali celkem 607 platných obálek. Volební okrsky a počet volených zastupitelů zůstaly i nadále bez změn. Přehled o volební účasti, počtu volených zastupitelů aj., je zobrazen v tabulce níže (tabulka č. 11).

Tabulka 11 - volební účast v roce 2018

Počet volených zastupitelů	Voliči v seznamu	Volební účast v %	Vydané obálky	Odevzdané obálky	Platné hlasy
15	1 168	51,97	607	607	8 120

Zdroj: vlastní zpracování dle dat ČSÚ, 2018

Kandidátní listinu představily opět 4 politické subjekty. Namísto politických stran však v tomto volebním období komunálním volbám dominují sdružení nezávislých kandidátů. Mezi uchazeči zůstává už pouze jedna politická strana, kterou představuje ODS, a která ve Mšeně figuruje v komunální politice již od roku 2006. Nově vzniklými politickými subjekty jsou tedy tři sdružení, a to Pro Mšeno, Patrioti Mšenska a Společně pro Mšensko, které zde působí již od minulých voleb.

Stejně jako v předchozím období, měla i v tomto většina volebních stran své kandidátní listiny zcela naplněné. Výjimku tvořila pouze Občanská demokratická strana, která obsadila jen 14 pozic. Celkem mohli voliči vybírat z 59 kandidátů, z nichž 53 bylo bez politické příslušnosti. Pouze 5 bylo straníky v ODS a 1 ve Straně zelených. Nejmladšímu z kandidátů bylo pouze 19 let, zatímco nejstaršímu 72 let.

Mandát se povedlo obsadit všem kandidujícím stranám. Vítězem voleb se opět stalo sdružení Společně pro Mšensko, které oslovilo 37,36 % voličů. Druhé místo obsadilo nově vzniklé sdružení Pro Mšeno, které si ve svém prvním volebním období mohlo připsat hned

6 získaných mandátů. Stejným počtem mandátů disponoval i vítěz voleb a ztrácí tak oproti minulému období jedno místo v zastupitelstvu. Zbylá místa si rozdělila ODS, která získala stejně jako v minulých volbách pouze jeden mandát, a dva obsadilo nové sdružení Patrioti Mšenska. Z 15 zvolených tvořilo zastupitelstvo 11 mužů a 4 ženy. Z toho nejmladšímu bylo 35 let a nejstaršímu 66 let.

5.4.1 Možné varianty koalic

Jako každé z přechozích volebních období, ani letos žádná ze stran nezískala nadpoloviční většinu mandátů. Hlavními rivaly těchto voleb byla sdružení Pro Mšeno a Společně pro Mšensko. Z napjaté situace před volbami, kdy tato dvě sdružení rozdělila město na dvě poloviny, bylo patrné, že tato dvě uskupení se zřejmě na spolupráci nedohodnou. Vítěz voleb potřeboval k zajištění potřebné většiny minimálně dva další mandáty. Na první pohled se podle výsledků voleb nabízí vytvoření koalice vítězného sdružení Společně pro Mšensko se sdružením Patrioti Mšenska, čímž by bylo dosaženo nadpoloviční většiny mandátů a vznikla by tak minimální vítězná koalice. V opozici by proti nim stálo sdružení Pro Mšeno a ODS.

Obdobnou pozici pro sestavení koalice však mělo i sdružení Pro Mšeno, a tak by další z možností bylo vytvoření koalice bez vítěze, která mohla vzniknout dohodou mezi sdruženími Pro Mšeno a Patrioti Mšenska. V případě, že by do této koalice byla zahrnuta i Občanská demokratická strana, vznikla by tak podle typologie Stanislava Balíka široká koalice. Opozici by v tomto případě tvořilo právě vítězná sdružení Společně pro Mšensko.

5.4.2 Vzniklá koalice

Starostou města zůstává i nadále Ing. Martin Mach (Společně pro Mšensko) a obhájí tak post starosty ve čtvrtém volebním období. Místostarostou byl nově zvolen Jiří Guttenberg mladší, taktéž na stranu Společně pro Mšensko. Členy rady města tvoří Mgr. Hana Nečasová (Společně pro Mšensko) a dva zastupitelé z nového sdružení Patrioti Mšenska – František Šulc ml. a Václav Háze. Složení rady je zapsáno v tabulce č. 12.

Z tabulky o složení rady města je patrné, že konečnou koalici tvoří, dle zápisu ze zasedání zastupitelstva, právě vítěz voleb Společně pro Mšensko, který se dohodl na spolupráci se sdružením Patrioti Mšenska. Dle typologie koalic podle Stanislava Balíka se jedná o minimální vítěznou koalici. Celkem měla koalice k dispozici 8 mandátů, díky kterým získala potřebnou nadpoloviční většinu. Sdružení Pro Mšeno, které získalo ve volbách taktěž 6 mandátů, požadovalo zastoupení v radě v poměru 2-2-1 dle výsledků voleb, avšak dle konečného složení rady je zřejmé, že se na společném postupu s vítězem voleb nedohodlo.

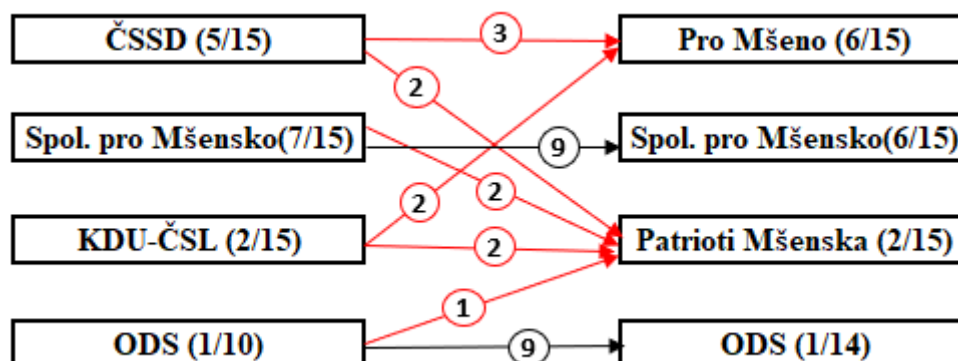
Tabulka 12 - složení rady města 2018

Jméno	Kandidátní listina	Funkce
Ing. Martin Mach	Společně pro Mšensko	starosta
Jiří Guttenberg	Společně pro Mšensko	místostarosta
Mgr. Hana Nečasová	Společně pro Mšensko	člen rady města
František Šulc ml.	Patrioti Mšenska	člen rady města
Václav Háze	Patrioti Mšenska	člen rady města

Zdroj: vlastní zpracování dle Město Mšeno, 2018

V následujícím obrázku (obrázek č. 4) je znázorněn přesun kandidátů mezi jednotlivými politickými subjekty ve městě mezi roky 2014-2018. Z obrázku je patrné, že ačkoli vznikly v roce 2018 nové politické subjekty, byly z velké většiny tvořeny osobami, které figurovaly na kandidátních listinách již v minulých volebních obdobích.

Obrázek 4 - přesun kandidátů 2018

Zdroj: vlastní zpracování dle dat ČSÚ, 2018

5.4.3 Průběh volebního období

Ještě před začátkem volebního období bylo jasné, že tentokrát nebude spolupráce a vztahy ve městě tak poklidné, jako tomu bylo do teď. Největší střety probíhaly právě mezi sdruženími Pro Mšeno a Společně pro Mšensko, a to i během volebního období, především prostřednictvím novin Mšensko. Dle osloveného zastupitele za Pro Mšeno je spolupráce s ostatními subjekty klidná a úspěšná, což se nedá říct o spolupráci se sdružením Společně pro Mšensko. Největší problém vidí v téměř nulové informovanosti ze strany vedení města a možnosti podílet se na chodu města. Stejného názoru byl i starosta města, který hodnotil spolupráci s ostatními subjekty, s výjimkou Patriotů Mšenska, negativně. Ke shodě nedochází ani v otázce výběru dotačních titulů pro město Mšeno. Starosta města si naopak pochvaloval spolupráci v koalici se sdružením Patrioti Mšenska.

Nejvíce spornou záležitostí byl především rozsáhlý investiční projekt úpravy prostoru po bývalém zdravotním středisku, u něhož se hodnota investice pohybovala okolo 80-100 milionů Kč. Tento objekt měl být přestaven na knihovnu a byty, což se mnohým zastupitelům ani občanům nelíbilo, někteří místo bytů požadovali výstavbu parkoviště a o projektu se vedly rozsáhlé debaty. Zastupitelé poukazovali na nutnost výstavby parkovacích míst, o které je ve městě nouze především z důvodu vysoké návštěvnosti města turisty. Občané byli také nespokojení s přerozdělováním grantů pro spolky ve městě, kdy většina peněz šla do sportovních spolků, na úkor například spolku okrašlovacího. Dalším bodem, okolo kterého panovaly rozepře, byl povrch centra města – dlažba. I přes to se však podařilo získat další prostředky na opravu budovy TJ Sokol, nebo na rekonstrukce významných budov v památkové zóně. Úspěšně byla také podpořena výstavba cyklostezky do vedlejší obce Stránka.

6 Výsledky analýzy politického prostředí ve Mšeně

6.1 Politická participace v obci dle aktivního volebního práva

Podle zjištěných údajů o volební účasti ve Mšeně, které jsou zapsány v tabulce č. 13, je zřejmé, že volební účast ve městě má klesající tendenci s výkyvem v posledním sledovaném roce (2018), ve kterém opět začíná narůstat. Za sledované období vykazovala nejvyšší hodnoty v prvním sledovaném roce, tedy v roce 2016, kdy dosahovala volební účast 55,16 %. Naopak nejhůře na tom byl rok 2014, kdy se k volebním urnám dostavilo pouze 47,09 % voličů.

Účast ve volbách se v každém sledovaném období pohybovala přibližně okolo 50 %. V rámci porovnání volební účasti města s volební účastí ve Středočeském kraji a v celé ČR lze říct, že volební účast ve městě Mšeno je nadprůměrná. Podstatně vyšších hodnot dosahuje především v porovnání s celorepublikovým průměrem, avšak v každém období převyšuje i volební účast ve Středočeském kraji.

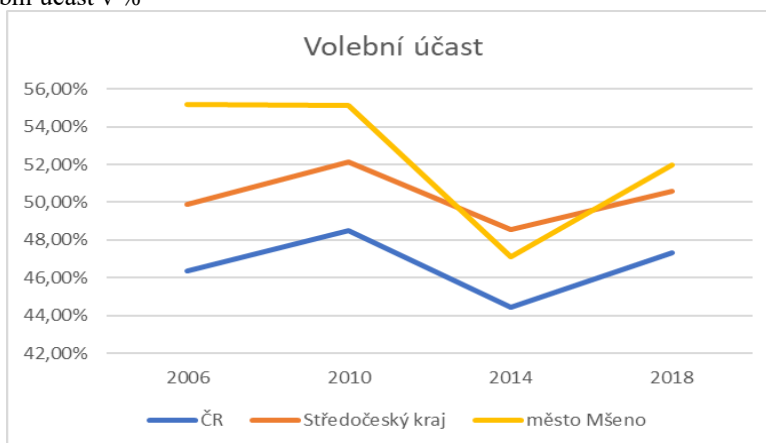
Tabulka 13 - porovnání volební účasti

	2006	2010	2014	2018
ČR	46,38 %	48,50 %	44,46 %	47,34 %
Středočeský kraj	49,90 %	52,13 %	48,53 %	50,60 %
město Mšeno	55,16 %	55,12 %	47,09 %	51,97 %

Zdroj: vlastní zpracování dle dat ČSÚ

Dle údajů v grafu č. 4 je patrné, že volební účast ve městě Mšeno s malými odchylkami koresponduje s vývojem volební účasti v celé ČR i ve Středočeském kraji.

Graf 4 - volební účast v %

Zdroj: vlastní zpracování dle dat ČSÚ

6.2 Politická participace v obci dle pasivního volebního práva

Ve sledovaném období mezi roky 2006-2018 se o místo v obecním zastupitelstvu ucházelo několik desítek kandidátů. Údaje o kandidátech a zastupitelích s PP či bez PP jsou zaznamenány v tabulce níže (tabulka č. 14) v absolutních i procentuálních hodnotách.

Tabulka 14 - stranická příslušnost kandidátů

Stranická příslušnost		2006		2010		2014		2018	
		abs.	v %	abs.	v %	abs.	v %	abs.	v %
Kandidáti	Bez PP	53	82,8	51	85,0	50	90,9	53	89,8
	s PP	11	17,2	9	15,0	5	9,1	6	10,2

Zdroj: vlastní zpracování dle dat ČSÚ

Kandidáti bez PP výrazně převažují v každém volebním období nad kandidáty, kteří jsou členy politické strany. V roce 2014 podíl kandidátů bez PP dosahoval dokonce 90,9 %, ostatní roky se tento podíl pohybuje cca okolo 85 %. Dle údajů z tabulky č. 14 lze říct, že počet kandidátů bez politické příslušnosti má rostoucí trend, jedinou výjimku tvoří poslední volební období (2018), kdy počet uchazečů bez PP klesl o přibližně 1 % v porovnání s předchozím rokem.

Nejvyšší počet kandidátů do zastupitelstva obce, kteří jsou bez politické příslušnosti, byl zaznamenán v roce 2006, ačkoli v tomto roce kandidovaly do zastupitelstva obce pouze velké parlamentní strany. Stejný počet uchazečů bez PP pak kandidoval taktéž ve volbách 2018. V tomto období však lze tento vysoký počet uchazečů bez politické příslušnosti přisuzovat nově vzniklým sdružením nezávislých kandidátů.

Počet kandidátů, kteří jsou členy politické strany, se s každým rokem postupně snižoval, opět s výjimkou roku 2018. Tento klesající trend je zapříčiněn již zmíněným zaniknutím kandidatury parlamentních stran a následným vznikem sdružením nezávislých kandidátů. Nejvyšších hodnot dosahoval počet uchazečů s PP taktéž v roce 2006, kdy se o místo v zastupitelstvu ucházelo 11 straníků. Nejméně kandidátů s politickou příslušností bylo zaznamenáno v roce 2014, což může být důsledkem zániku stran KDU-ČSL a Strany zelených.

V následující tabulce č. 15 jsou zapsány informace o politické příslušnosti již zvolených zastupitelů města opět v procentuálních a absolutních hodnotách. Dle údajů je zřejmé, že počet zastupitelů, kteří jsou bez politické příslušnosti se v průběhu let téměř neměnil. Každoročně byl podíl zastupitelů, kteří nejsou příslušníky žádné politické strany, vyšší než 80 %. Ke změnám dochází pouze v roce 2010, kdy podíl zastupitelů bez politické příslušnosti klesl na 66,7 %, a to i přes to, že kandidující subjekty zůstaly stejné, jako v roce 2006.

Tabulka 15 - stranická příslušnost zastupitelů

Stranická příslušnost		2006		2010		2014		2018	
		abs.	v %	abs.	v %	abs.	v %	abs.	v %
Zvolení zastupitelé	Bez PP	12	80,0	10	66,7	13	86,7	13	86,7
	s PP	3	20,0	5	33,3	2	13,3	2	13,3

Zdroj: vlastní zpracování dle dat ČSÚ

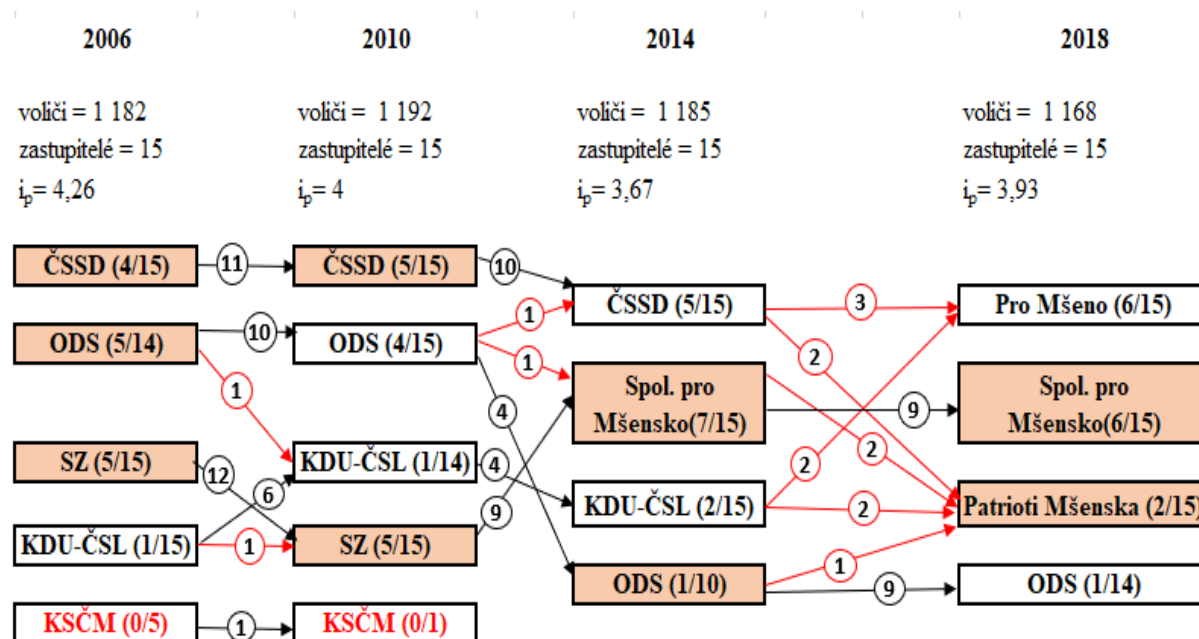
K poklesu kandidátů s politickou příslušností pak dochází v roce 2014. Tento pokles je možné vysvětlit právě vznikem sdružení nezávislých kandidátů Společně pro Mšensko a také výrazným pohoršením strany ODS. Zároveň tak dochází k nárůstu zastupitelů bez PP, kdy tento podíl činí 86,7 %. Stranická příslušnost zůstává oproti volebnímu období v roce 2014 stejná také v roce 2018, a to i přes skutečnost, že oproti roku 2006, kdy se do zastupitelstva dostaly pouze parlamentní strany, v tomto období v zastupitelstvu figurují především sdružení nezávislých kandidátů. To je možné odůvodnit tím, že ve městě dochází k přesunu kandidátů mezi jednotlivými politickými subjekty.

6.3 Analýza kontinuity kandidatur

Komunálních voleb ve Mšeně se již od počátku sledového období, tedy od roku 2006, účastní pravidelně 4-5 politických subjektů. V první polovině sledovaného období tyto subjekty tvořily zejména parlamentní strany, v druhé polovině začalo pomalu docházet k nahrazování stran především lokálními sdruženími. V posledních volbách (2018) figurovala mezi kandidátními subjekty do zastupitelstva už pouze jediná strana, která vystupuje i na parlamentní úrovni, a to ODS.

Na následujícím obrázku (obrázek č. 5) je znázorněno schéma vývoje lokálního stranického systému včetně kontinuity kandidatury mezi roky 2006 a 2018. U každého politického subjektu je vždy v závorce uveden počet získaných mandátů a celkový počet kandidátů za danou politickou stranu. Světle oranžovou barvou jsou vyznačeny strany, které v daném volebním období tvořily koalici. Červeným písmem pak subjekty, které se do zastupitelstva nedostaly. Pomocí šipek je zaznamenána kontinuita kandidatury neboli přesun kandidátů mezi jednotlivými politickými subjekty. Červené šipky označují pohyb mezi různými subjekty, přičemž čísla u jednotlivých šipek zobrazují počet přesunutých kandidátů. Obdobně tomu je i u černých šipek, které označují pohyb mezi stejnou stranou. Dále je zde u každého volebního období zapsán počet voličů, počet volených zastupitelů a také index plurality (i_p), který představuje počet zastupitelů připadajících na jeden mandát.

Obrázek 5 - kontinuita kandidatury

Zdroj: vlastní zpracování dle dat ČSÚ

Ze schématu je patrné, že v první polovině sledovaného období (2006-2010) kandidovaly ve volbách pouze velké parlamentní strany. Do konce sledovaného období (2018) pak došlo k úplnému nahrazení těchto stran sdruženími nezávislých kandidátů. Stranou, která figuruje v každém volebním období, je Strana zelených. Ta od roku 2014 vystupuje pod názvem Společně pro Mšensko, což je název sdružení Strany zelených a nezávislých kandidátů. Téměř dvě třetiny jejich kandidátů za tuto stranu kandidují již od roku 2006.

Stejně jako Strana zelených, je stálým prvkem lokálního stranického systému ve Mšeně i ODS. U té však došlo v roce 2014 alespoň k částečné obměně osob na kandidátní listině. Ve schématu vidíme, že mezi roky 2010 a 2014 pokračovaly v kandidatuře za ODS pouze čtyři předchozí kandidáti. Téměř ve stejném složení též kandidovala od roku 2006 do roku 2014 strana ČSSD, u které také přecházely více než dvě třetiny kandidátů. Od roku 2014 pak svou kandidaturu ukončila KSČM. V roce 2018 se již ve volbách znovu neobjevily strany KDU-ČSL a ČSSD. Někteří kandidáti z těchto stran se však v tomto volebním období objevili na kandidátních listinách nově vzniklých sdružení Patrioti Mšenska a Pro Mšeno.

Při pohledu na schéma kontinuity kandidatury je zřejmé, že mezi strany s nejvíce stabilní členskou základnou, patří rozhodně již zmíněná Strana zelených, teď již sdružení Společně pro Mšensko. V každém období zde pravidelně kandidovali přibližně 2/3 kandidátů z minulého volebního období. Podobně na tom byla i ČSSD, u které většina jejich kandidátů po rozpadu i nadále usilovala o místo v zastupitelstvu na kandidátních listinách jiných subjektů.

6.4 Vzniklé koalice

Jelikož vítěz voleb v žádném ze sledovaných období nikdy sám nedisponoval potřebnou nadpoloviční většinou mandátů, musel se spojit s dalším ze zvolených subjektů, aby došlo k vytvoření exekutivní koalice. Vzniklé koalice byly pro každé volební období zařazeny do typů koalic dle Stanislava Balíka. Nejčastějším typem koalice, který je ve městě utvářen, je minimální vítězná koalice, jež vznikla ve třech obdobích ze čtyř sledovaných.

V prvním sledovaném období 2006-2010 vznikla široká koalice, kterou tvořily strany ČSSD, ODS a vítěz voleb Strana zelených. Koalice disponovala 14 z celkových 15 mandátů. Opozici tvořila pouze KDU-ČSL s jedním mandátem.

Od roku 2010 vznikají v obci pouze minimální vítězné koalice. V roce 2010 se na společné spolupráci dohodla Strana zelených společně s Českou stranou sociálně demokratickou. V případě této koalice se jednalo o ideově nepropojenou koalici, neboť tyto politické strany jsou z rozdílných stran politického spektra. Oproti minulému volebnímu období

koalice ztratila 4 mandáty a došlo tak k posílení opozice, kterou tvořila opět KDU-ČSL společně s ODS.

Ve volebním období 2014-2018 koalici tvořila ODS a sdružení Společně pro Mšensko. Opět se jednalo o minimální vítěznou koalici, která disponovala právě 8 mandáty, tedy minimálním počtem potřebným pro vytvoření exekutivní koalice. Právě z tohoto důvodu, kdy ani jeden člen koalice nebyl nadbytečný, jelikož by bez něj nebylo dosaženo minimální většiny mandátů, se jednalo o minimální vítěznou koalici.

Stejně tomu bylo i v posledním sledovaném období, v němž vznikla opět minimální vítězná koalice, tentokrát tvořena sdruženími Společně pro Mšensko a Patrioti Mšenska. Ze zápisů ze zasedání zastupitelstva je však patrné, že ve městě je tendence tvořit koalici proporcionalně odpovídající výsledkům voleb, avšak ne vždy se strany dohodnou na společném postupu. Údaje o vytvořených koalicích jsou shrnuty v tabulce č. 16.

Tabulka 16 - vzniklé koalice 2006-2018

Volební období	Členové koalice	Mandáty	Funkce v radě města	Opozice	Typ koalice
2006-2010	SZ	14 z 15	Starosta, 1 radní	KDU-ČSL	Široká
	ČSSD		1 radní		
	ODS		Místostarosta, 1 radní		
2010-2014	SZ	10 z 15	Starosta, 2 radní	KDU-ČSL	Minimální vítězná ideově nepropojená
	ČSSD		Místostarosta, 1 radní	ODS	
2014-2018	Spol. pro Mšensko	8 z 15	Starosta, 3 radní	ČSSD	Minimální vítězná
	ODS		Místostarosta	KDU-ČSL	
2018-2022	Spol. pro Mšensko	8 z 15	Starosta, místostarosta, 1 radní	ODS	Minimální vítězná
	Patrioti Mšenska		2 radní	Pro Mšeno	

Zdroj: vlastní zpracování dle Město Mšeno

7 Závěr

Hlavním cílem této bakalářské práce byla identifikace faktorů, které ovlivňují proces rozhodování místní samosprávy ve městě Mšeno, se zaměřením na formování povolebních koalic ve městě v jednotlivých volebních obdobích od roku 2006 do současnosti.

Podle teorie koalic Petra Jüptnera (2004) je jedním z hlavních faktorů, jež mají vliv na rozhodování místní samosprávy, velikost obce. Město Mšeno má přibližně 1 500 obyvatel a spadá tak do kategorie nejmenších obcí (NO). Pro tuto kategorii je typická kandidatura nezávislých kandidátů a sdružení a existence maximálně dvou politických stran. V první polovině sledovaného období v obci působily pouze tradiční politické strany, jmenovitě KSČM, ODS, ČSSD, KDU-ČSL a SZ. Jejich kandidátní listiny ovšem tvořily z velké většiny osoby bez politické příslušnosti. V druhé polovině sledovaného období pak začaly politické strany v zastupitelstvu města nahrazovat sdružení nezávislých kandidátů a v posledních komunálních volbách (2018) figurovala v zastupitelstvu pouze jedna politická strana – ODS. Zatímco politické strany začaly své pozice ztrácet, lokální sdružení získala v posledních volbách silnou roli v zastupitelstvu města. Tímto přechodem se potvrdilo zařazení města Mšena do kategorie nejmenších obcí, které vykazuje rysy charakteristické pro tuto kategorii.

Dalším z faktorů, které mohou ovlivnit výsledky komunálních voleb, je politika na národní úrovni. Jelikož se ve městě vyskytovaly zpočátku pouze parlamentní strany, mohla mít situace v Parlamentu vliv na výsledky komunálních voleb. Příkladem toho může být vítězství ODS v komunálních volbách v roce 2006. To bylo důsledkem výsledku parlamentních voleb, které se konaly pár měsíců před komunálními volbami, jejichž vítězem se stala právě ODS. Obdobně tomu bylo i v komunálních volbách v roce 2010, kdy vítězství ČSSD v parlamentních volbách souviselo s velkým úspěchem ČSSD i v komunálních volbách ve Mšeně. Petr Jüptner (2004) také uvádí, že na komunální úrovni politiky panuje jakási nedůvěra vůči velkým politickým stranám, jež jsou často považovány za symbol určitého „politikaření“. Tím je možné vysvětlit úspěšnost sdružení nezávislých kandidátů ve mšenských volbách, a naopak úpadek popularity právě parlamentních stran, které zde figurují.

Z rozhovorů s oslovenými zastupiteli je evidentní, že sestavení kandidátní listiny ve městě není zcela jednoduchou záležitostí. To je především z důvodu, že obyvatelé města nemají o působení v místní politice zájem. Většinu kandidátních listin tak tvoří stále stejné osobnosti (jádra) a zbytek tvoří osoby, které jsou na kandidátní listiny zařazovány především za účelem zaplnění kandidátních listin (křoví) a získání co největšího možného zisku, ale o mandát nestojí. Jelikož jsou jedním z významných faktorů ovlivňujících výsledek voleb osobní sympatie, tvoří kandidátní listiny v obci zejména známé tváře, jako jsou místní učitelé nebo podnikatelé.

Tvorba koalic na komunální úrovni je velice specifickou záležitostí, především z důvodu ideologické nevyhraněnosti a také jednotnosti volebních programů. Důvodem pro vznik koalice tak mohou být osobní sympatie či schopnost spolupráce. Za zkoumané období se vítěz voleb, kterým byla vždy Strana zelených (od roku 2014 SZ + nezávislí kandidáti s názvem Společně pro Mšensko), spojil pokaždé s jiným politickým subjektem, nejčastěji se však jednalo o spolupráci s ODS, či ČSSD. Výjimku tvoří pouze současné volební období, kdy koalici tvoří Společně pro Mšensko a nově vzniklé sdružení Patrioti Mšenska.

Dle analýzy kontinuity kandidatur je zřejmé, že složení zastupitelstva města je za sledované období téměř stejné. Zastupitelstvo tvoří stále stejné osoby a nedochází k výrazným obměnám. Z tohoto důvodu došlo k vytvoření nových sdružení, avšak výsledkem byl pouze přesun kandidátů z původních politických subjektů do nově vzniklých. Co se týče vztahů v zastupitelstvu, uvedli oslovení zastupitelé, že jsou dobré a všichni se spolu snaží vycházet. Konflikty v obci jsou spíše konflikty „o věc“, jde tedy o různé názory na určité problémy. V posledních letech, tedy od roku 2018, však dochází ke konfliktu mezi sdruženími Pro Mšeno a Společně pro Mšensko, jež podle některých oslovených přerůstá až v konflikty osobní.

V posledním volebním období dochází ke konfliktům nejenom mezi sdruženími Pro Mšeno a Společně pro Mšensko, ale celkově mezi koalicí a opozicí. Vedení města je opozicí kritizováno za hospodaření s penězi, zejména za financování určitých projektů a také za velmi jednostranný pohled na řešení určitých problémů. Nespokojenost s vedením přichází i ze strany občanů. Lze tedy očekávat, že v následujících volbách by mohlo dojít po čtyřech volebních obdobích ke změně ve vedení města.

8 Seznam použitých zdrojů

Knižní zdroje:

BALÍK, Stanislav, 2009. *Komunální politika: obce, aktéři a cíle místní politiky*. Praha: Grada. Politologie (Grada). ISBN 978-80-247-2908-4.

ČMEJREK, Jaroslav, 2003. *Lokální a regionální politické stranictví v ČR*. Praha: Česká společnost pro politické vědy. ISBN 80-902-1763-X.

ČMEJREK, Jaroslav, BUBENÍČEK Václav a ČOPÍK Jan, 2010. *Demokracie v lokálním politickém prostoru: [specifika politického života v obcích ČR]*. Praha: Grada. Politologie (Grada). ISBN 978-80-247-3061-5.

ČMEJREK, Jaroslav, BUBENÍČEK Václav a LUHANOVÁ Markéta, 2004. *Politika v regionálním rozvoji: úvod do studia*. Praha: Credit. ISBN 80-213-1157-6.

JÜPTNER, Petr, 2004. *Komunální koalice a politické modely*. Politologická revue č. 2. Praha: Společnost pro politické vědy, 80-101. ISSN 1211-0353.

ŘÍCHOVÁ, Blanka, 2000. *Přehled moderních politologických teorií: [empiricko-analytický přístup v soudobé politické vědě]*. Praha: Portál. ISBN 80-717-8461-3.

Legislativní zdroje:

Zákon č. 128/2000 Sb. *Zákon o obcích (obecní zřízení)* [online]. [cit. 2021-02-19]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-128>

Internetové zdroje:

Český statistický úřad, 2006. *Volby do zastupitelstev obcí 20.10. - 21.10.2006* [online]. Praha [cit. 2021-02-19]. Dostupné z: <https://volby.cz/pls/kv2006/kv6?xjazyk=CZ&xid=1>

Český statistický úřad, 2010. *Volby do zastupitelstev obcí 15.10. - 16.10.2010* [online]. Praha [cit. 2021-02-19]. Dostupné z: <https://volby.cz/pls/kv2010/kv6?xjazyk=CZ&xid=1>

Český statistický úřad, 2014. *Volby do zastupitelstev obcí 10.10. - 11.10.2014* [online]. Praha [cit. 2021-02-19]. Dostupné z: <https://volby.cz/pls/kv2014/kv6?xjazyk=CZ&xid=1>

Český statistický úřad, 2018. *Volby do zastupitelstev obcí 05.10. - 06.10.2018* [online]. Praha [cit. 2021-02-19]. Dostupné z: <https://volby.cz/pls/kv2018/kv6?xjazyk=CZ&xid=1>

Český statistický úřad, 2020. *Počet a věkové složení obyvatel k 31. 12. - vybrané území* [online]. Praha [cit. 2021-02-19]. Dostupné z: https://vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/cs/index.jspx?_afPfm=VYSTUP-OBJEKT&pvo=DEM02&katalog=30845&z=T&f=TABULKA&str=v75&u=v75__VUZEMI__43__535052

Český statistický úřad, 2021a. *Pohyb obyvatelstva - vybrané území* [online]. Praha [cit. 2021-02-19]. Dostupné z: https://vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/cs/index.jsf?page=vystup-objekt&pvo=DEM05&katalog=30845&z=T&f=TABULKA&skupId=546&pvo=DEM05&str=v109&c=v3~3__RP2020&u=v109__VUZEMI__43__535052

Český statistický úřad, 2021b. *Uchazeči o zaměstnání v evidenci úřadu práce a podíl nezaměstnaných osob - územní srovnání* [online]. Praha [cit. 2021-02-19]. Dostupné z: https://vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/cs/index.jsf?page=vystup-objekt&pvo=ZAM12-C&katalog=30853&z=T&f=TABULKA&skupId=806&pvo=ZAM12-C&pvokc=101&pvoch=40215&c=v3~2__RP2020MP12DP31

HORŇÁK, Karel, 2006. Město Mšeno. *Mšenské noviny* [online]. Mšeno [cit. 2021-02-17]. Dostupné z: <http://www.mestomseno.cz/index.php?cmd=page&id=1765&lang=cs>

Historická sídla, 2021. In: *Mšeno* [online]. [cit. 2021-02-05]. Dostupné z: <https://www.historickasidla.cz/dr-cs/287-mseno.html>

Kokořínský SOK s.r.o. [online], 2021. [cit. 2021-02-07]. Dostupné z: <https://www.kokorinskysok.cz>

LAGS, 2021. *Mšeno* [online]. Praha [cit. 2021-02-19]. Dostupné z: <http://www.lags.cz/mseno-detail-obec-3203.html>

Mach, M. (2004). *Historie Mšena*. Načteno z Město Mšeno: <http://www.mestomseno.cz/index.php?cmd=page&id=268>

Mateřské školky, 2021. *Mš Mšeno* [online]. Internet Top [cit. 2021-02-07]. Dostupné z: <http://www.materskeskolky.cz/nskolka.php?mesto=Mšeno&ide=3149&akce=preregistr>

Město Mšeno, 2021a. *Město Mšeno* [online]. [cit. 2021-02-05]. Dostupné z: <http://www.mestomseno.cz/index.php?cmd=page&id=31>

Město Mšeno, 2021b. In: *Kultura* [online]. [cit. 2021-02-05]. Dostupné z: <http://www.mestomseno.cz/index.php?cmd=page&id=2>

Město Mšeno, 2021c. *Sport* [online]. [cit. 2021-02-07]. Dostupné z: <http://www.mestomseno.cz/index.php?cmd=page&id=3&webSID=1e06dff841d60d45baa69c2a85261791>

Město Mšeno, 2021d. *Zdravotnictví* [online]. [cit. 2021-02-07]. Dostupné z: <http://www.mestomseno.cz/index.php?cmd=page&id=2998>

Mšenské noviny, 2007. In: *Převažuje spokojenost* [online]. Mšeno [cit. 2021-02-17]. Dostupné z: <http://www.mestomseno.cz/index.php?cmd=page&id=2207&lang=cs>

Mšenské noviny, 2010. *Zápis z ustavujícího zasedání Zastupitelstva města Mšena* [online]. Mšeno [cit. 2021-02-17]. Dostupné z: <http://www.mestomseno.cz/index.php?cmd=page&id=3195&lang=cs>

Mšenské noviny, 2011. In: "*Zónu už nechceme!*" [online]. Mšeno [cit. 2021-02-17]. Dostupné z: <http://www.mestomseno.cz/index.php?cmd=page&id=3458&lang=cs>

Mšenské noviny, 2014a. In: *Bilance pětiletky* [online]. Mšeno [cit. 2021-02-17]. Dostupné z: <http://www.mestomseno.cz/index.php?cmd=page&id=4149&lang=cs>

Mšenské noviny, 2014b. In: *Zápis z ustavujícího zasedání Zastupitelstva města Mšena* [online]. Mšeno [cit. 2021-02-17]. Dostupné z: <http://www.mestomseno.cz/index.php?cmd=page&id=4203&lang=cs>

Mšenské noviny, 2015. In: *Otevřený dopis občanům* [online]. Mšeno [cit. 2021-02-17]. Dostupné z: <http://www.mestomseno.cz/index.php?cmd=page&id=4238&lang=cs>

Pražská integrovaná doprava, 2020. *Integrace veřejné dopravy na Kokořínsku od 8.8.2020* [online]. Praha: Creative Commons [cit. 2021-02-07]. Dostupné z: <https://pid.cz/integrace-verejne-dopravy-kokorinsku/>

Regionální informační servis, 2001. *Mšeno* [online]. Praha [cit. 2021-02-19]. Dostupné z: <https://www.risy.cz/cs/vyhledavace/obce/535052-mseno>

Regionální informační servis, 2011. *Mšeno* [online]. Praha [cit. 2021-02-19]. Dostupné z: <https://www.risy.cz/cs/vyhledavace/obce/535052-mseno>

ROTREKL, Luděk, 2015. Historie a příroda Jižní Morava, Kokořínsko, Cestopisy, Hrabal, Seifert, Skácel. In: *Historie Mšena a okolí* [online]. [cit. 2021-02-07]. Dostupné z: http://www.rotrekl.cz/h_mseno.html

Základní škola Mšeno, 2021. *Škola* [online]. [cit. 2021-02-07]. Dostupné z: <https://www.zsmseno.cz/o-skole/skola/>

Základní umělecká škola Mšeno, 2021. *Škola* [online]. [cit. 2021-02-07]. Dostupné z: <http://www.zusmseno.cz/skola/>

9 Přílohy

9.1 Rozhovor Pro Mšeno

1. Jak jste se dostala do politiky? Co Vás k ní přivedlo?

Vždy jsem se zajímala o dění v obci, v zastupitelstvu jsem poprvé působila již v roce 1989, moje maminka byla starostkou Mšena, není mi lhostejné co se kolem mě děje a jak.

2. Jak byste zhodnotila funkční období současného starosty?

Starosta vykonal a zařídil jistě mnohé dobré věci pro obec, bohužel se řídí pouze svým názorem a svým poněkud „jednostranným až naivním“ pohledem na věc. Jiné nápady nepřipouští a vše prosazuje silou většiny. Trochu se v tom ztrácí přínos pro samotné občany obce, preferováni jsou návštěvníci.

3. Myslíte si, že jsou peníze z obecního rozpočtu investovány smysluplně, nebo byste využili finance jinak?

Jistě máme rozdílný pohled na použití veřejných peněz. Mám ráda historii, ale vyrábění replik historického vzhledu obce mě neinteresuje. Raději bych podpořila občany k opravám svých nemovitostí bez nucení ke změnám a používání mnohdy ekonomicky velmi nevýhodných materiálů a technologií. Písečný mlat na náměstí také není můj šálek kávy. Divoká kamenná dlažba ve městě, kde je v centru Domov seniorů je sice na pohled krásná, ale jenom pro lidi zdravé a chodící ve farmářkách nebo teniskách. Důchodce s holí, na vozíku, miminka v kočárcích, lidé s berlemi si ji moc neužívají nemluvě o zimní údržbě a její náročnosti až nemožnosti. V podstatě jde o různý pohled na výběr dotačních titulů vhodných pro obec. Samozřejmě obnova infrastruktury je oblast, kde jsme ve shodě.

4. Co vedlo ke vzniku nového sdružení Pro Mšeno?

Dozrání času ke změnám chodu města. Po 12 ti letech se stává pohled na potřeby obce jednostranným. Také způsob informovanosti občanů je velmi účelový. Kulaté stoly obce přinášejí různá témata, ale přihlíženo je jenom k těm, které se hodí starostovi. Lidé o dění v obci ztratili zájem. Necítí sounáležitost komunity.

5. Kam byste zařadila Vaše sdružení z hlediska určení politického spektra? Dá se hovořit o rozdělení na pravici a levici?

Jistě ne. My jsme určeni tím, že máme naše městečko rádi a chceme nabídnout naše zkušenosti, vzdělání a práci pro lidi ve městě žijící.

6. Jak vaše strana sestavuje volební kandidátní listinu?

Raději bych neodpověděla, sestavovali jsme pouze jednou a příště se uvidí.

7. Co dělá vaše strana v období mezi volbami?

Nejsme strana, ale sdružení. Děláme to, co můžeme a co nám protistrana umožní. Takže velice málo. O tom, co se děje se dozvídáme spíš náhodně a před jednáními zastupitelstva. Snažíme se navrhnout a přicházíme s nápady a připomínkami, ale nejsou zatím vůbec akceptovány. Spíš jsme trpění a jsme jako obtížný prvek současného zastupitelstva. Ptáme se, chceme vědět, kontrolujeme a na to nebyl starosta ani rada v dřívějších obdobích zvyklá. Nechceme plnit pouze roli užitečných idiotů, ale je to tak. K žádné práci, akci jsme dosud nebyli přizváni, ničím pověřeni.

8. Jaké jsou vztahy Vašeho sdružení s ostatními politickými skupinami v obci?

Dobré. Všichni jsme Mšeňáci. Bohužel to nejde říci o straně pana starosty, ti nás nesnáší.

9. Jaké jsou podle vás hlavní konfliktní body v obci mezi jednotlivými politickými stranami? Jedná se o problémy osobní, nebo jde spíše o různé názory na určité věci?

Osobní záležitosti nehrají roli. Vždycky jde o konflikty takzvaně „o věc“.

10. Jak se v obci tvoří koalice, je vymezena koalice a opozice? Jaké jsou mezi nimi vztahy?

Ano jsme tak označováni, jako opozice. Koalici vytvořila strana starosty se sdružením Patrioti a jak to nevím.

11. Mají podle Vás obyvatelé v obci zájem o nějakou změnu v obci, zajímají se o dění v obci?

Občané jsou otrávení a na jednání zastupitelstva nechodí. O změnách mluví, ale uvidí se v příštích volbách.

9.2 Rozhovor ODS

1. Jak jste se dostal do politiky? Co Vás k ní přivedlo?

Byl jsem osloven tehdejším předsedou Místního sdružení ODS Mirkem Šimonkem.

2. Jak byste zhodnotil funkční období současného starosty?

Pokud bych se měl vyjádřit diplomaticky, každé jeho funkční období bylo slabší a slabší. Přičítám to psychické únavě a snaze udělat si rozhodování co nejjednodušší.

3. Myslíte si, že jsou peníze z obecního rozpočtu investovány smysluplně, nebo byste využili finance jinak?

V zásadě smysluplně vynaloženy jsou, některé projekty bych ale odsunul z priorit a některé bych naopak přidal. Příkladem je koupě rohového domu na náměstí (bývalý hotel Modrá hvězda). Jeho koupi městem se nám, z opozice, nepodařilo prosadit a to se v budoucnu současnému vedení města vymstí.

4. Působíte ve straně ODS od začátku? Jaké jsou výhody či nevýhody kandidatury za politickou stranu, která působí na národní úrovni?

ODS je moje první politické působení, výhodu strany na místní úrovni spatřuji ve skupině podobně názorově „ustrojených“ občanů, se kterými se dají konzultovat konkrétní potřeby obce. Na národní úrovni pak oceňuji základní principy ODS – osobní svobodu, demokratické vedení země, prozápadní směřování, důraz na tržní principy hospodaření.

5. Jak Vaše strana sestavuje kandidátní listinu?

Těžce a dlouho. V poslední době je o místní politiku stále menší zájem. V praxi je to tak, že máme na cca polovině kandidátky osvědčené osoby a pro druhou polovinu oslovujeme nové, mladší lidi.

6. Co dělá Vaše strana v období mezi volbami?

Pořádáme pravidelně otevřené schůze Místní rady ODS, kde konzultujeme potřeby města s našimi zastupiteli. Občas pořádáme nějakou kulturní akci, či osvětovou přednášku.

7. Jaké jsou vztahy Vaší strany s ostatními politickými skupinami v obci?

V zásadě dobré, na obci žádnou řevnivost mezi stranami nepozoruji.

8. Jaké jsou podle Vás hlavní konfliktní body v obci mezi jednotlivými politickými stranami? Jedná se o problémy osobní, nebo jde spíše o různé názory na určité věci?

Spíše se vždy jedná o spory při konkrétních potřebách obce a jejich rozdílná řešení. V posledním volebním období to však, v některých případech, už do roviny osobní přerůstá. Mne se to však netýká, snažím se přísně oddělit pohled „pracovní“ a pohled osobní. I když při debatách rozhodně nikoho nešetřím a netuším tedy, jaký je náhled na mne. Pokud bych však měl uvést dlouhodobější příklad rozporů, je to určitě prorůstání vlivu místního Sokola do vedení města a s tím související vazba na finanční prostředky.

9. Jak se v obci tvoří koalice, je vymezena koalice a opozice? A jaké jsou mezi nimi vztahy?

Koalice je, ve Mšeně, vždy záležitostí povolebního vyjednávání vítěze (v posledních třech volebních obdobích se např. stejný vítěz postupně spojil se třemi zcela odlišnými názorovými uskupeními), čili názorově zcela nevyhraněno. V současnosti je opozice velmi silná (pouze o jeden hlas méně), z toho tedy vyplývá její výrazně větší tlak a následné rozpory a dohady v zastupitelstvu.

10. Mají podle Vás obyvatelé v obci zájem o nějakou změnu v obci, zajímají se o dění v obci?

O dění se veřejně zajímá zhruba stále stejná skupina občanů, to se příliš nemění. Pokud se však vyskytne nějaká zvláštní záležitost zaktivizuje se skupina občanů, která má s uvedenou záležitostí co dočinění. Takže klasika.

9.3 Rozhovor Společně pro Mšensko

1. Jak jste se dostal do politiky, co Vás k ní přivedlo?

„Politiku“ jsem provozoval již v letech 88-90, jakožto studentský vůdce při sametové revoluci. Pak jsem si dal pauzu a snažil se vybudovat nějaké živobytí a rodinu. Pozoroval jsem dění jakožto řadový volič a na jaře 2006 jsem to už nevydržel a rozhodl se opět více zapojit. Bylo to v době, kdy parlament přijal předvolební „dárečky“ pro občany za mnoho miliard korun, přičemž pro to drancování rozpočtu hlasovaly všechny strany. Vstoupil jsem do Strany zelených a pomáhal v kampani k úspěšnému vstupu do parlamentu. Od té doby se ve stejné straně věnuji politice dosud.

2. Co Vás přimělo kandidovat na post starosty? Jak probíhala nominace a volba?

Jako mnozí z místních občanů jsme nebyli spokojeni s výkony zastupitelstva a starostky. Pár let předtím jsem pracoval jako člen finančního výboru, ale zjistil jsem, že o naše názory a návrhy není žádný zájem. Neviděli jsme žádnou koncepci a špatné řízení ekonomiky města. Několik kamarádů navrhlo, abych to zkusil, že mě podpoří i na kandidátce. Zájem o mou osobu byl i z jiných polit. táborů. Vzhledem ke svému ekonomickému vzdělání a životním zkušenostem jsem výzvu přijal a sestavili jsme vlastní a úspěšnou kandidátku. Nominace proběhla jednoduše, nikdo jiný z naší kandidátky si na tento post netroufal, nebo nechtěl, a tak jsem se stal „leadrem“.

3. Co bylo důvodem ke vzniku nového sdružení Společně pro Mšensko?

Chtěli jsme kandidátku obohatit o nové tváře a pro část z nich se jevilo jako problém kandidovat pod hlavičkou Zelených. Sestavili jsme tedy nové hnutí, jehož název má upomínat na mikroregionální roli Mšena a tedy i pocit zodpovědnosti za rozvoj regionu.

4. Jak probíhá sestavování kandidátní listiny?

Obvykle se do čela nominují osobnosti s nejvyššími zisky z minulých voleb, či také s nejvyššími ambicemi. Dbáme také na co nejvyšší a proporcionální zastoupení žen a nezapomínáme na mladé lidi.

5. Jak byste zhodnotil své funkční období starosty? Co se Vám podařilo v obci změnit k lepšímu, a co se naopak nepodařilo zlepšit?

To je práce spíš pro jiné a pro historii. Ale myslím, že se zásadně podařilo ozdravit městské finance a že se daří smysluplně investovat (s použitím dotací) do městské infrastruktury, za stálého snižování spotřeby energií a snižování emisí. Nedaří se zlepšit mezilidské klima, stále existuje mnoho zla, pomluv a zloby.

6. Jak složité je prosadit vlastní návrh v zastupitelstvu a obhájit si ho v obci?

To se různě vyvíjí v různých volebních obdobích. Záleží tedy primárně na složení zastupitelstva, na osobnostech, které jej tvoří. Při lepší sestavě je to lehké, je-li návrh racionální a přínosný, naopak při současné sestavě a stylu opozice je to velmi náročné, až ubíjející.

7. Kam byste zařadil Vaše hnutí z hlediska určení politického spektra? Dá se hovořit o rozdělení na pravici a levici?

Částečně ano, myslím, že patříme k liberálnímu středu s akcentem na otázky životního prostředí.

8. Jaké jsou vztahy Vašeho hnutí s ostatními politickými skupinami v obci? S jedním hnutím dobré (součást koalice), s dalšími (opozice) momentálně velmi nedobré.

9. Jak se tvoří v obci koalice, je vymezena koalice a opozice? Jaké jsou mezi nimi vztahy? *Záleží na blízkosti programové a samozřejmě také na osobnostní chemii, čím menší obec, tím je toto hledisko důležitější. Někdy je vymezení dáno bohužel i osobní nevraživostí některých aktérů. Vztahy bývají takové, jak se mezi stranami vyvinou, někdy jsou partnerské, někdy až nenávistné.*

10. Jak hodnotíte hospodaření s obecním rozpočtem?

Zcela neskromně – výborně. Potvrzují to i různá nezávislá hodnocení třetích stran v uplynulých 10 letech (různé fin. agentury a banky). Výsledkem tohoto trendu je, že když si potřebujeme půjčit, je ze strany fin. sektoru enormní zájem, nízké úroky a žádné ručení majetkem apod.

11. Rozlišuje se zde identifikace obyvatel starousedlíci versus nově příchozí? Případně lze v obci rozdělit místní obyvatelstvo na určité identifikovatelné skupiny s vlastními zájmy? *Pokud ano, projevuje se to nějak při rozhodování zastupitelstva / při volbách atd.? Některé skupiny to rozlišují, ale domnívám se, že čím dál méně. Skupiny a jejich zájmy zde existují, zejména na bázi různých spolků. Snažíme se je jako zastupitelstvo podporovat pomocí grantového systému, i jinak. Lze pravděpodobně hovořit i o jakési volební afinitě členů některých spolků k některým polit. formacím.*